

ELŐSZÓ

ÁGOTA® Országos Gyermekvédelmi Konferencia

A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató és az ÁGOTA® Alapítvány 2023. július 29-30-án „Kihívások és lehetőségek a gyermekvédelmi szakellátásban” címmel ÁGOTA® Országos Gyermekvédelmi Konferenciát rendezett.

A szakmai rendezvény fókuszában a gyermekvédelmi szakellátás előtt álló kihívások és az azokra adható válaszok álltak. A konferencián elhangzott előadások főleg a gyermekvédelmi szakellátás kihívásait, valamint ezekre a kihívásokra adható válaszlehetőségeket foglalmazták meg.

A tudásátadás elősegítése érdekében, azoknak az előadóknak az előadásait, akik hozzájárultak a közléshez, jelen kiadványban adjuk közre, bízva abban, hogy az előadások szakmai tartalma elősegíti a gyakorlatban végzett munkát, valamint hozzájárul a szakmai munka minél színvonalasabb megvalósításához.

ÁGOTA®

Országos Gyermekvédelmi Konferencia 2023

KIHÍVÁSOK ÉS LEHETŐSÉGEK A GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁSBAN

PROGRAM – JÚNIUS 29. CSÜTÖRTÖK GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁS A FÓKUSZBAN

8.30-tól **Regisztráció**

10.00 – 10.10 "Kihívások és lehetőségek"

A Premier Művészeti Szakgimnázium Szegedi Tagintézmény növendékeinek előadásában

10.10 – 10.20 KONFERENCIA MEGNYITÁSA

10.20 – 11.00 **Köszöntők**

Kothencz János vezető, ÁGOTA Közösség
Dr. Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök
Dr. Kozma Ákos alapvető jogok biztos
Fülöp Attila gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár

11.00 – 11.25 **Az ÁGOTA® Alapítvány és a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató által folytatott "ÁGOTA® Országos kutatás a nevelőszülők körében" c. kutatás eredményei és az arra alapozott fejlesztési irányok**

Előadó: Kothencz János vezető,
ÁGOTA Közösség

11.25 – 11.55 **Kávészünet**

11.55 – 12.20 **A gyermekotthoni és lakásotthoni ellátás aktuális kérdései, lehetséges fejlesztési utak**

Előadó: Cséplőné Gönczi Veronika főigazgató,
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

12.20 – 12.45 **A gyermekvédelmi szakellátás aktuális kihívásai és az azokra adható válaszok az OGYSZ szemszögéből**

Előadó: Erdei Sándor országos igazgató,
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

12.45 – 13.10 **A dolgozók mentálhigiénés segítése**

Előadó: Demcsik Mónika módszertani szaktanácsadó,
Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

13.10 – 14.10 **Ebédészünet**

14.10 – 15.10 **Pódiumbeszélgetés: Lehetséges fejlesztési utak a gyermekvédelmi szakellátásban**

Résztevők:

Báló Otília szakmai vezető
Észek Nevelőszülői és Helyettes Szülői Hálózat
Cséplőné Gönczi Veronika főigazgató
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Domszky András gyermekvédelmi szakértő
Erdei Sándor országos igazgató
Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Erdős Zsuzsanna szakmai főigazgató-helyettes
Református Szeretetszolgálat
dr. Feffer Zsuzsanna fősztályvezető
Belügyminisztérium Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztály
Kothencz János vezető
ÁGOTA Közösség
Morva Emília vezető
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Regionális Központ
Moderátor:
Csókay László Miklós óraadó oktató, Sapientia Szerzetesi és Hittudományi Főiskola

15.10 – 15.35 **Gyermekvédelem a szociológus szemével - problémák és javaslatok kutatási eredmények tükrében**

Előadó: Dr. Rác Andrea tanszékvezető, habilitált egyetemi docens, ELTE Társadalomtudományi Kar Szociális Munka Tanszék

15.35 – 16.00 **Gyermekszempontok érvényesülése a Katolikus Szeretetszolgálat intézményhálózatában**

Előadó: Dr. Vajda Norbert főigazgató,
Katolikus Szeretetszolgálat

16.00 – 16.25 **Hogyan tovább? – Nevelőszülői toborzás, kiválasztás**

Előadó: Pál Hortenzia főigazgató-helyettes,
Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

ÁGOTA®

Országos Gyermekvédelmi Konferencia 2023

KIHÍVÁSOK ÉS LEHETŐSÉGEK A GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁSBAN

PROGRAM – JÚNIUS 30. PÉNTEK

GYERMEK A FÓKUSZBAN

8.00-tól **Regisztráció**

9.00 – 9.25 Képesség- és tehetség gondozás a gyermekvédelmi szakellátásban

Előadó: dr. Feffer Zsuzsanna főosztályvezető,
Belügyminisztérium Gyermekvédelmi
és Gyámügyi Főosztály

9.25 – 9.35 Kisfilm: Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató tanulásra motiváló programja
Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

9.35 – 10.00 Tehetség gondozás és tehetségazonosítás a Csányi Alapítvány Életút Programjában
Előadó: dr. Radoszav Miklós operatív igazgató,
Csányi Alapítvány

10.00 – 10.10 Kisfilm: Továbbtanulás, pályaválasztás támogatása a Szent István Görögkatolikus Gyermekvédelmi Központ lakásotthonaiban
Szent István Görögkatolikus Gyermekvédelmi Központ

10.10 – 10.40 **Kávészünet**

10.40 – 11.05 Gyermeki reziliencia fejlesztése gyermekvédelmi szakellátási keretek között

Előadó: Dr. habil. Homoki Andrea tanszékvezető,
főiskolai tanár, Gál Ferenc Egyetem Egészség- és
Szociális Tudományi Kar

11.05 – 11.30 Együtt a gyermekjogokért. Hogyan segíti a gyermekjogi képviselő a gyermekek részvételi jogának érvényesülését

Előadó: dr. Jásper András gyermekjogi referens,
Belügyminisztérium Integrált Jogvédelmi Szolgálat

11.30 – 11.50 A gyermekrészvétel módszertani jelentősége

Előadó: Kristóf Pál módszertani intézményrendszer vezető,
Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

11.50 – 13.00 **Ebédészünet**

SZAKEMBER A FÓKUSZBAN

13.00 – 13.25 A nevelőszülő mint szakember
Előadó: dr. Szalai Beáta főigazgató-helyettes,
Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

13.25 – 13.50 A gyermekfelügyelő mint kulcsszereplő a nevelés folyamatában
Előadó: Berei Ágnes szakmai igazgatóhelyettes,
Szent Zotikosz Gyermekvédelmi Intézmény

13.50 – 14.00 Kisfilm: Munkatársi közösségépítés a lakásotthonokban
Szent Anna Görögkatolikus Gyermekvédelmi Központ

14.00 – 14.25 Az UNICEF szupervíziós programja
Előadó: Kovács-Gál Nóra projektkoordinátor,
UNICEF Magyarország

14.25 – 14.50 Fókuszban a szakember - A szupervízió fontossága a segítő munka során
Előadó: Toszeczky Renáta szupervízor

14.50 – 15.00 Kisfilm: A gyermekvédelmi szakemberek körében végzett csoportos szupervízió tapasztalatai
Kovály Erzsébet református lelkész, mentálhigiénés szakember

15.00 – 15.10 Esély mindenkinek
Előadó: Balogh Zsolt főigazgató-helyettes,
Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

15.10 – 15.30 **KONFERENCIA ZÁRÁSA**

ÁGOTA® KUTATÁS

”NEVELŐSZÜLŐK 2022-2023”

KUTATÁSVEZETŐ: KOTHENCZ JÁNOS

ÁGOTA® ALAPÍTVÁNY

SZENT ÁGOTA
GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ

Elemzés: 1259 fő

Nevelőszülői férfi – nő arány:

	Arányok a súlyozott mintában (%)	Arányok a 2022. év eleji statisztika szerint (%)
1 - férfi	7,1	7.07
2 - nő	92,9	92,93

Területi eloszlás a megyék szerinti súlyozás után

	Arányok a súlyozott mintában (%)	Arányok a 2022. év eleji statisztika szerint (%)
1 – Baranya	2,4	2,44
2 – Bács-Kiskun	7,6	7,55
3 – Békés	2,6	2,56
4 – Borsod-Abaúj-Zemplén	15,0	15,00
5 – Budapest	2,8	2,81
6 – Csongrád - Csanád	3,0	2,97
7 – Fejér	3,4	3,36
8 – Győr-Moson-Sopron	1,1	1,14
9 – Hajdú-Bihar	8,2	8,34
10 – Heves	3,7	3,73
11 – Jász-Nagykun-Szolnok	8,2	8,23
12 – Komárom-Esztergom	1,5	1,54
13 – Nógrád	2,3	2,34
14 – Pest	12,4	12,34
15 – Somogy	4,0	3,99
16 – Szabolcs-Szatmár- Bereg	15,1	15,05
17 – Tolna	2,2	2,19
18 – Vas	1,1	1,09
19 – Veszprém	2,0	1,95
20 – Zala	1,4	1,38

Életkori átlag: 51,97 év (A nevelőszülői fórum adatai szerint 50,2 év)

Életkori eloszlás:

	Elemzés	%
21 - 30 éves	27	2,1
31 - 40 éves	116	9,3
41 - 50 éves	393	31,6
51 - 60 éves	460	37,0
61 - 70 éves	230	18,5
71 - 80 éves	15	1,2
81 - 90 éves	4	,3
Összesen:	1244	100,0
Hiányzó adat:	15	
	1259	

Átlagos neveltek száma: 3,03 fő (A nevelőszülői fórum adatai szerint 2,9 fő)

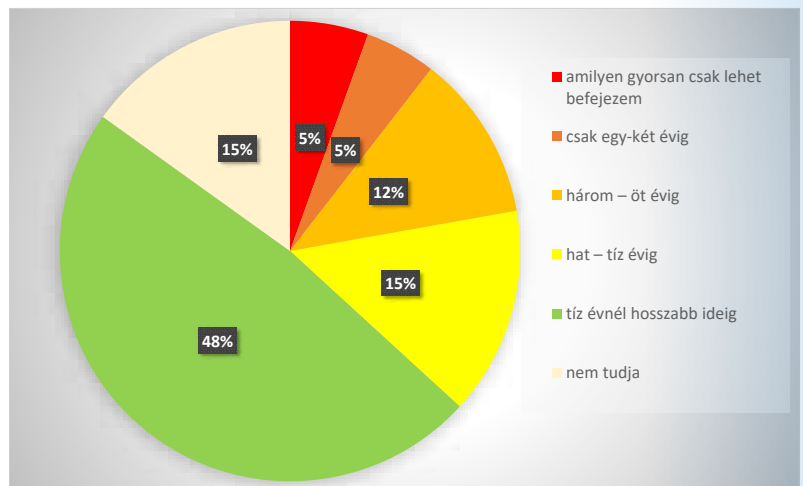
kód	MOTÍVUM	Említések száma	Az összes említés százalékában
3	sajnálát, segíteni akarás	514	24,66%
22	gyerekszeretet	47	2,26%
31	ez fontos dolog	3	0,14%
32	hivatásérzet	12	0,58%
33	vallási motívum	5	0,24%
	Összesen:	581	27,88%

kód	MOTÍVUM	Említések száma	Az összes említés százalékában
5	maga (szülője vagy párja) is állami gondozott/örökbefogadott volt	39	1,87%
8	családban már volt más is nevelőszülő	245	11,76%
9	ismerősi, baráti körben volt nevelőszülő	210	10,08%
24	tovább viszi a rokon munkáját	3	0,14%
	Összesen:	497	23,85%

	Elemzés	Fontosnak vagy nagyon fontosnak jelölte (%)
A jó nevelőszülő: segítőkész	1247	98,93%
A jó nevelőszülő: gyermekszerető	1243	98,58%
A jó nevelőszülő: erkölcsi normákkal rendelkezik	1246	98,23%
A jó nevelőszülő: igazságos	1248	98,00%
A jó nevelőszülő: mer és tud segítséget elfogadni	1246	96,71%
A jó nevelőszülő: stabil értékrenddel rendelkezik	1254	96,57%
A jó nevelőszülő: mer és tud segítséget kérni	1245	96,08%
A jó nevelőszülő: hivatásnak tekinti a nevelőszülőiséget	1242	92,59%
A jó nevelőszülő: szociálisan érzékeny	1244	92,33%
A jó nevelőszülő: önfeláldozó	1252	85,77%
A jó nevelőszülő: folyamatosan képezi magát	1242	85,37%
A jó nevelőszülő: iskolázott	1252	61,14%
A jó nevelőszülő: szigorú	1249	44,79%
A jó nevelőszülő: vallásgyakorló	1236	43,01%

A folytatási szándékok időtávjai a bizonytalanokat is figyelembe véve

	N	százalék	érvényes százalék
amilyen gyorsan csak lehet befejezem	69	5,5	6,5
csak egy-két évig	63	5,0	6,0
három – öt évig	146	11,6	13,7
hat – tíz évig	182	14,5	17,2
tíz évnél hosszabb ideig	599	47,6	56,6
nem tudja	189	15,0	
válaszhiány	9	0,7	
MIND	1259	100,0	100,0

IDŐBENI SZÁNDÉK	amilyen gyorsan csak lehet befejezem	csak egy-két évig	három – öt évig	hat – tíz évig	tíz évnél hosszabb ideig	ÖSSZESEN	N	Sárga cella N
CSALÁDTÍPUS								
van 0-3 éves nevelt gyermeke	1,5	3,5	7,7	8,1	79,2	100,0	260	54
van 4-6 éves nevelt gyermeke	2,7	4,7	5,9	10,7	76,0	100,0	337	81
van 7-10 éves nevelt gyermeke	3,4	2,7	6,1	17,1	70,7	100,0	474	58
van 11-14 éves nevelt gyermeke	2,6	2,2	13,4	24,1	57,6	100,0	493	24
van 15-18 éves gyermeke	3,7	5,6	20,0	29,3	41,4	100,0	355	-
van 18 év feletti nevelt gyermeke	15,6	13,6	18,6	18,6	33,7	100,0	199	

IDŐBENI SZÁNDÉK	amilyen gyorsan csak lehet befejezem	csak egy-két évig	három – öt évig	hat – tíz évig	tíz évnél hosszabb ideig
CSALÁDTÍPUS					
van 0-3 éves nevelt gyermeke	4,7	9,4	8,2	5,3	15,9
van 4-6 éves nevelt gyermeke	10,5	16,7	8,2	9,0	19,8
van 7-10 éves nevelt gyermeke	18,6	13,5	11,9	20,4	25,9
van 11-14 éves nevelt gyermeke	15,1	11,5	27,2	29,9	21,9
van 15-18 éves gyermeke	15,1	20,8	29,2	26,1	11,4
van 18 év feletti nevelt gyermeke	36,0	28,1	15,2	9,3	5,2
ÖSSZESEN	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
N	86	96	243	398	1295
Sárga cella	42	49	69	57	-

	„sárgák”	„zöldek”
	négy korcsoportban 0-14 évig	
foglalkoztatási-anyagi motiváció (%)	23,6-36,2	13,9-19,4
nevelt gyermekek száma (medián)*	7-9	7-8
nevelt gyermekek száma (átlag)	10,4-13,3	9,1-10,7
egészségi állapot (átlag 1-4)	2,6-2,9	3,1-3,2
élettel való elégedettség (átlag 0-10)	8,8-9,5	9,8-9,9

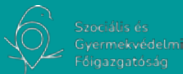
* Itt az átlag helyett a medián értéket használtuk. Ugyanis az átlagérték félreérthető lehet olyan helyzetekben, ahol látványos szélsőértékek fordulnak elő. Esetünkben ilyen volt az, amikor valaki 300 eddigi gondozotról nyilatkozott.

A gyermekotthoni és lakásotthoni ellátás aktuális kérdései, lehetséges fejlesztési utak

Cséplőné Gönczi Veronika, főigazgató

2023. június 29.

10 éves a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

10 ÉVES A SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

Létrehozásának célja...

... a szociális és gyermekvédelmi munka gazdasági és szakmai megújítása:

a korábbi sok szereplős rendszer - állami, önkormányzati, egyházi és civil szolgáltatók - finanszírozói, fenntartói, működtetői, szakmai módszertani szempontból egyaránt áttekinthetőbbé, finanszírozhatóbbá tétele, működőképességének javítása.

10 ÉVES A SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

Ennek érdekében nélkülözhetetlen lett

az ellátási színvonal emelése

egységessége

valamint a hatékonyabb, költségtakarékosabb intézményfenntartás

10 ÉVES A SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

Első lépések

- megyei Intézményfenntartó Központok létrehozása
- a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság megalakulása

2013. január 1-jével a települési, fővárosi önkormányzatok és az Emberi Erőforrások Minisztériuma, majd április 1-jével a Megyei Intézményfenntartó Központok által fenntartott intézmények döntő hányadának vagyonkezelői, fenntartói, működtetői és szakmai irányítói feladatainak átvétele.

10 ÉVES A SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

Első lépések

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

- 47 intézményt a települési önkormányzatoktól,
- 121-et a Megyei Intézményfenntartó Központoktól,
- 12-öt az EMMI-től vett át.

Így az adott időszakban, összesen 180 intézmény átvétele zajlott le.

10 ÉVES A SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

Átvett intézményi férőhelyek

Intézmény típus (fenntartóktól való származás szerint)	Férőhely
Települési önkormányzattól átvett szociális intézmény	3.721
Települési önkormányzattól átvett gyermekvédelmi intézmény	2.970
MIK-től átvett szociális intézmény	27.532
MIK-től átvett gyermekvédelmi intézmény	14.827
EMMI-s szociális intézmény	683
EMMI-s gyermekvédelmi intézmény	709
Összesen:	50.442

Ellátottak, férőhelyek, álláshelyek

Számok, statisztikák

ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

Engedélyezett férőhelyek és ellátottak száma

2023. 06. 01.

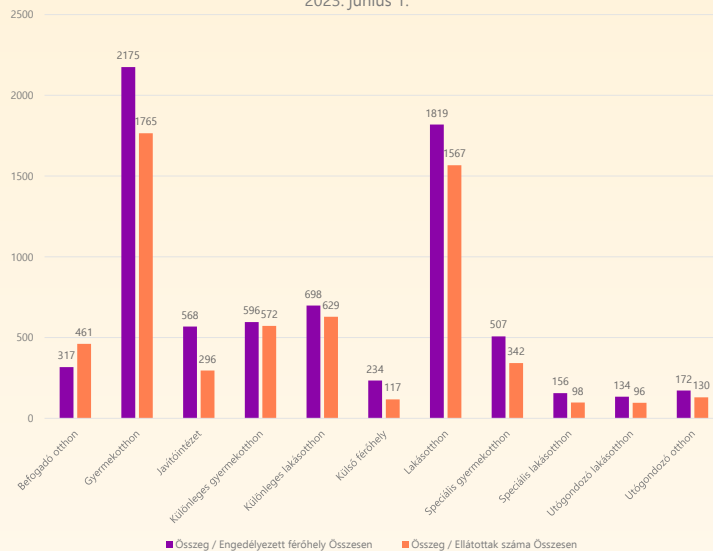
Engedélyezett férőhely: 7376

Ellátottak száma: 6073

	Engedélyezett férőhely összesen	Ellátottak száma összesen
Befogadó otthon	317	461
Gyermekotthon	2 175	1 765
Javítóintézet	568	296
Különleges gyermekotthon	596	572
Különleges lakásotthon	698	629
Külső férőhely	234	117
Lakásotthon	1 819	1 567
Speciális gyermekotthon	507	342
Speciális lakásotthon	156	98
Utógondozó lakásotthon	134	96
Utógondozó otthon	172	130
Összesen	7 376	6 073

GYV ellátási típusokban engedélyezett férőhelyek (össz.: 7 376) és ellátottak száma (össz.: 6 073 fő) (javítóintézetekkel) 2023. június 1.

ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

Ellátottak száma szükségletek szerint (átmeneti gondozás, ideiglenes hatályú elhelyezés, javítóintézet nélkül) 2023. 06. 01.

Ellátottak száma - átlagos: 2089; 41%

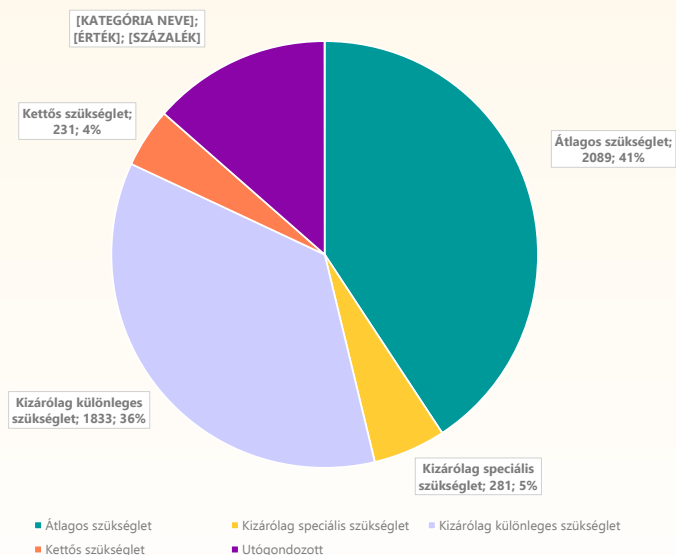
Ellátottak száma - kizárólag különleges: 1833; 36%

Ellátottak száma - kizárólag speciális: 281; 5%

Ellátottak száma - kettős: 231; 4%

Ellátottak száma - utógondozott: 694; 14%

GYV Ellátottak száma szükségletek szerint (Összesen: 5 128 fő) (Javítóintézetek és befogadó otthonok létszámai nélkül) 2023. 06. 01.

ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

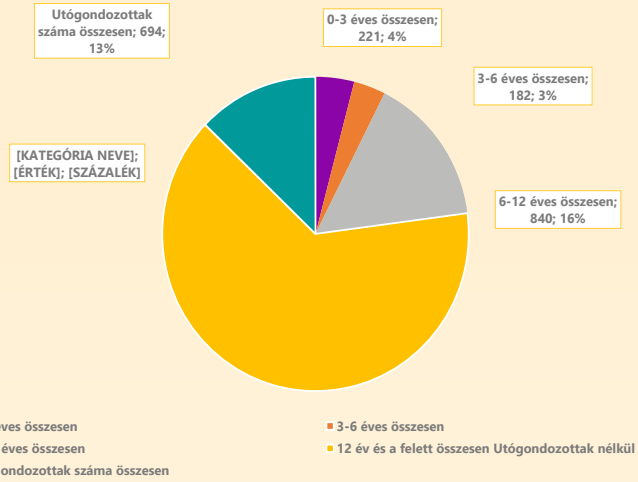
Ellátottak korcsoportok szerinti megoszlása (átmeneti gondozás, ideiglenes hatályú elhelyezés nélkül) 2023. 06. 01.

0-3 éves összesen: **221**
 3-6 éves összesen: **182**
 6-12 éves összesen: **840**
 12 év és a felett összesen utógondozottak nélkül: **3 491**
 Utógondozottak száma összesen: **694**

Korcsoportok szerinti összes ellátotti létszám az ideiglenesen elhelyezettek és az átmeneti gondozásban lévők nélkül: **5 428 fő**

Korcsoportok szerinti összes ellátotti létszám az ideiglenesen elhelyezettek és az átmeneti gondozásban lévők nélkül (Összesen 5428 fő)

ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

Intézmények és telephelyek száma 2023. 06. 01.

Intézmények száma: **38**
 Telephelyek száma: **467**

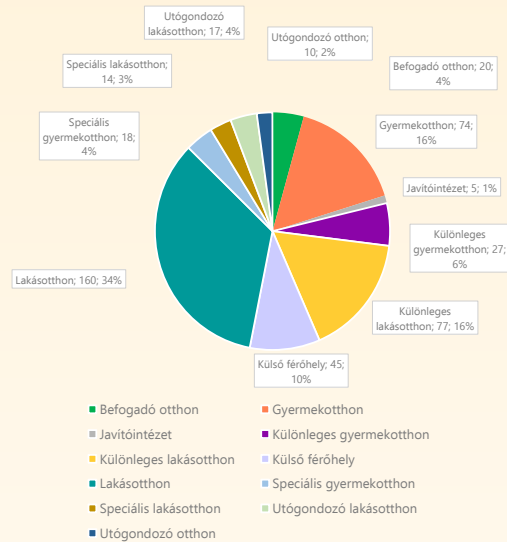
Vegyes intézmény (szociális és gyermekvédelmi): **5**
 Közvetlen Fenntartású Intézmény: **8**
 Javítóintézet: **5**
 Központi Speciális Otthon: **3**
 Befogadó Otthon: **20**

Telephelyek - ellátási típusok szerint:

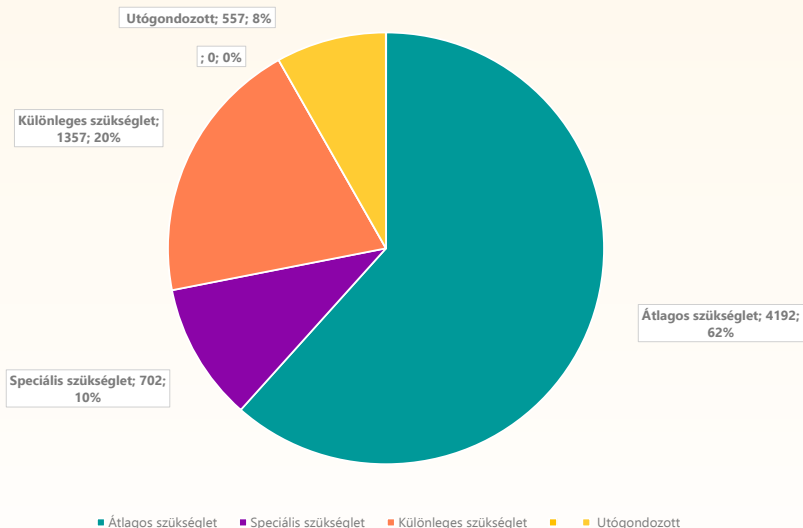
Befogadó otthon: **20**
 Gyermekotthon: **74**
 Javítóintézet: **5**
 Különleges gyermekotthon: **27**
 Különleges lakásotthon: **77**
 Külső férőhely: **45**
 Lakásotthon: **160**
 Speciális gyermekotthon: **18**
 Speciális lakásotthon: **14**
 Utógondozó lakásotthon: **17**
 Utógondozó otthon: **10**

GYV ellátási típusok megoszlása (Összesen 467 telephelyen) 2023. 06. 01.

ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

GYV Engedélyezett férőhelyek eloszlása szükségletek szerint (Engedélyezett férőhelyek összesen: 6 808) (Javítóintézetek nélkül) 2023. 06. 01.

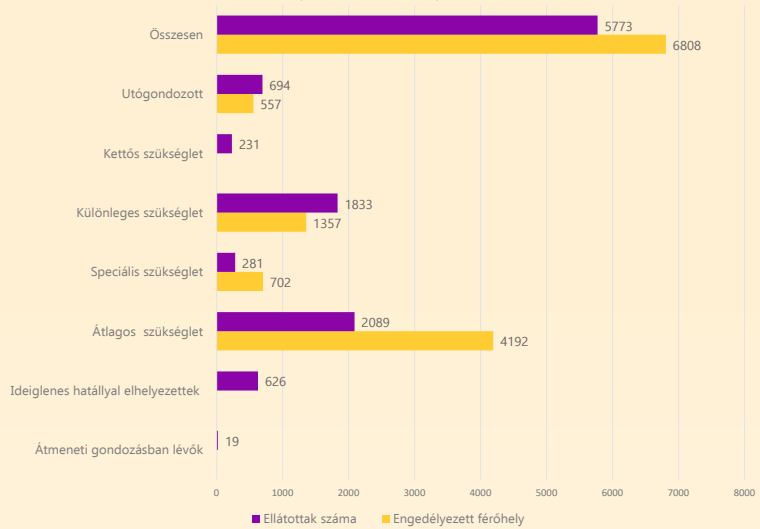

■ Átlagos szükséglet ■ Speciális szükséglet ■ Különleges szükséglet ■ Utógondozott

ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

GYV Engedélyezett férőhelyek és ellátottak száma és aránya szükségletek szerint

(Javitóintézetek nélkül) 2023. 06. 01.

ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

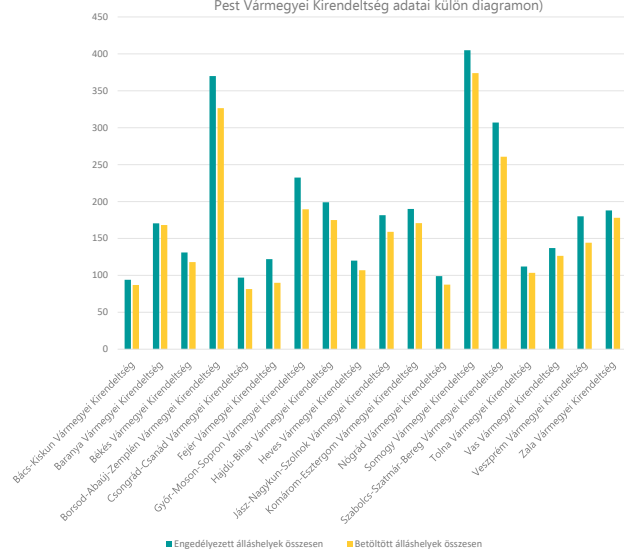
Engedélyezett és betöltött álláshelyek megoszlása

2023. 06. 01.

Körzet	Engedélyezett álláshelyek összesen	Betöltött álláshelyek összesen
Bács-Kiskun Vármegyei Kirendeltség	94	87
Baranya Vármegyei Kirendeltség	170,5	168,25
Békás Vármegyei Kirendeltség	131	118
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kirendeltség	370	326,5
Csongrád-Csanád Vármegyei Kirendeltség	97	81,5
Fejér Vármegyei Kirendeltség	122	90
Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kirendeltség	232,5	189,5
Hajdú-Bihar Vármegyei Kirendeltség	199	175
Heves Vármegyei Kirendeltség	120	107
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kirendeltség	181,5	159
Komárom-Esztergom Vármegyei Kirendeltség	190	170,75
Nógrád Vármegyei Kirendeltség	99	87,5
Somogy Vármegyei Kirendeltség	405	374
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kirendeltség	307	260,75
Toina Vármegyei Kirendeltség	112	103,5
Vas Vármegyei Kirendeltség	137	126,5
Veszprém Vármegyei Kirendeltség	180	144,25
Zala Vármegyei Kirendeltség	188	178
Összesen	7259,25	6242,3

Engedélyezett és betöltött álláshelyek megoszlása

(Közvetlen Fenntartású Intézmények és Pest Vármegyei Kirendeltség adatai külön diagramon)

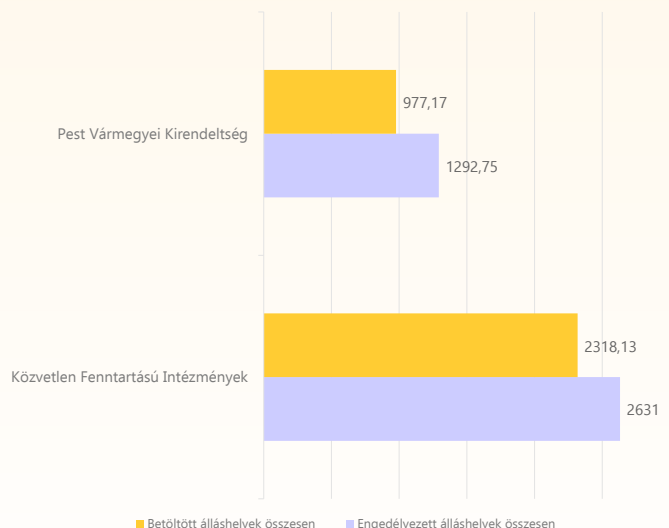
ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

Engedélyezett és betöltött álláshelyek megoszlása - Közvetlen Fenntartású Intézmények és Pest Vármegyei Kirendeltség

2023.06.01.

Körzet	Betöltött álláshelyek összesen	Engedélyezett álláshelyek összesen
Közvetlen Fenntartású Intézmények	2318,13	2631
Pest Vármegyei Kirendeltség	977,17	1292,75

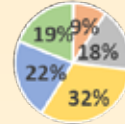
Engedélyezett és betöltött álláshelyek megoszlása Közvetlen Fenntartású Intézmények és Pest Vármegyei Kirendeltség adatai

ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

Gyermekvédelemben dolgozók életkor szerinti megoszlása
(18-20: 0,003%; 66 fölött: 0,001%)

- 18-20
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- 51-56
- 57-65
- 66 fölött

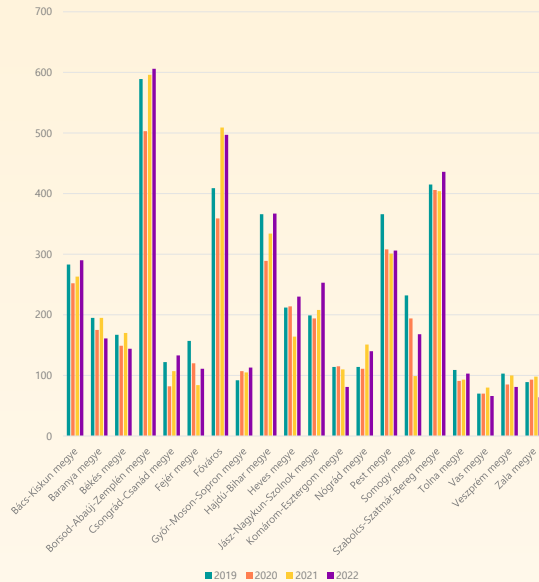
ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

Beáramlási adatok 2019-2022

Az elmúlt 4 év beáramlási adatai	2019	2020	2021	2022
Bács-Kiskun vármegye	283	252	263	290
Baranya vármegye	195	175	195	161
Békés vármegye	167	149	170	144
Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye	589	503	596	606
Csongrád-Csanád vármegye	122	82	107	133
Fejér vármegye	157	120	84	111
Főváros	409	359	509	497
Győr-Moson-Sopron vármegye	92	107	105	113
Hajdú-Bihar vármegye	366	289	334	367
Heves megye	212	214	164	230
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	199	194	208	253
Komárom-Esztergom vármegye	114	115	110	81
Nógrád vármegye	114	111	151	140
Pest vármegye	366	308	301	306
Somogy vármegye	232	194	99	168
Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	415	406	404	436
Tolna vármegye	109	91	93	103
Vas vármegye	70	70	80	66
Veszprém vármegye	103	85	100	81
Zala vármegye	89	93	98	64
Összesen:	4403	3917	4171	4350

Az elmúlt 4 év beáramlási adatai

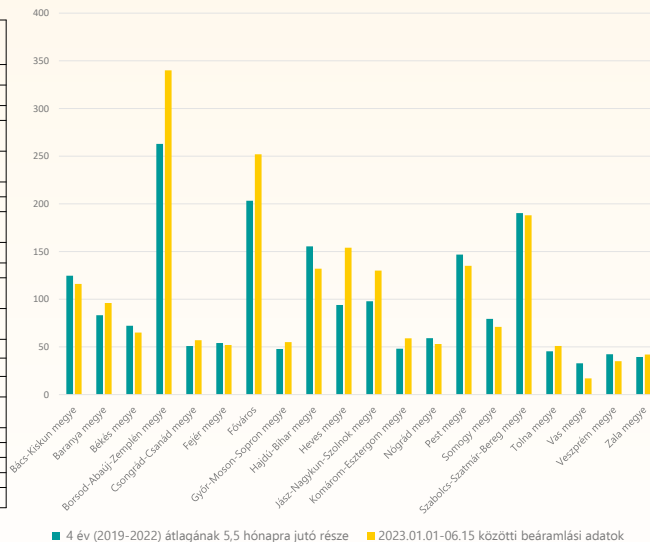

ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

Beáramlási adatok összehasonlítása

	4 év (2019-2022) átlagának 5,5 hónapra jutó része	2023.01.01-06.15 közötti beáramlási adatok
Bács-Kiskun vármegye	125	116
Baranya vármegye	83	96
Békés vármegye	72	65
Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye	263	340
Csongrád-Csanád vármegye	51	57
Fejér vármegye	54	52
Főváros	203	252
Győr-Moson-Sopron vármegye	48	55
Hajdú-Bihar vármegye	155	132
Heves vármegye	94	154
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	98	130
Komárom-Esztergom vármegye	48	59
Nógrád vármegye	59	53
Pest vármegye	147	135
Somogy vármegye	79	71
Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye	190	188
Tolna vármegye	45	51
Vas vármegye	33	17
Veszprém vármegye	42	35
Zala vármegye	39	42
Összesen:	1930	2100

Beáramlási adatok összehasonlítása
Összesen: 4 év átlaga 5,5 hónapra: 1 930 fő
2023.01.01-06.15: 2 100 fő

ELLÁTOTTAK, FÉRŐHELYEK, ÁLLÁSHELYEK

Engedély nélküli távollévők száma

2023. 06. 15.

Bács-Kiskun Vármegyei Kirendeltség
Baranya Vármegyei Kirendeltség
Békés Vármegyei Kirendeltség
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kirendeltség
Csongrád-Csanád Vármegyei Kirendeltség
Fejér Vármegyei Kirendeltség
Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kirendeltség
Hajdú-Bihar Vármegyei Kirendeltség
Heves Vármegyei Kirendeltség
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kirendeltség
Komárom-Esztergom Vármegyei Kirendeltség
Közvetlen Fenntartású Intézmények
Nógrád Vármegyei Kirendeltség
Pest Vármegyei Kirendeltség
Somogy Vármegyei Kirendeltség
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kirendeltség
Tolna Vármegyei Kirendeltség
Vas Vármegyei Kirendeltség
Veszprém Vármegyei Kirendeltség
Zala Vármegyei Kirendeltség
Összesen

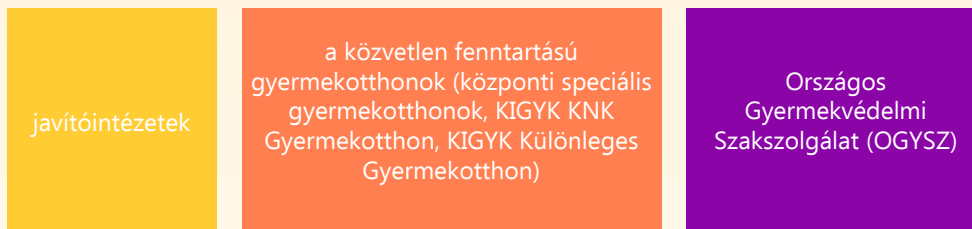
Engedély nélküli távollét					Összesen
14 év alattiak		Összesen			
Fiú	Lány	Fiú	Lány		
0	0	13	13	30	
0	0	16	15	33	
0	0	7	13	49	
0	1	33	36	105	
4	1	6	6	28	
0	0	3	5	10	
0	0	1	3	26	
1	0	16	17	72	
3	1	21	32	67	
0	3	17	30	60	
0	0	7	10	24	
15	11	120	117	288	
0	0	17	12	42	
2	2	44	62	149	
4	2	11	16	38	
6	2	69	71	179	
1	0	5	14	37	
0	0	1	6	12	
0	0	11	12	31	
0	0	6	6	13	
36	23	424	496	1293	

Az SZGYF közvetlen fenntartású intézményei

AZ SZGYF KÖZVETLEN FENNTARTÁSÚ INTÉZMÉNYEI

Az SZGYF közvetlen fenntartású intézményei

8 közvetlen fenntartású **intézménynek** - az OGYSZ feladatellátási helyszíneivel (iroda, befogadó otthonok, Barnahus) együtt - **51 telephelye van országos szinten.**

AZ SZGYF KÖZVETLEN FENNTARTÁSÚ INTÉZMÉNYEI

- **Országos hatáskörrel** ellátási kötelezettsége van.
- **A bekerüléshez egy szintén országos hatáskörű** – fenntartói érdekektől független - beutaló **szerv javaslata, döntése szükséges.** (OGYSZB, ügyészség, Bíróság)
- Az intézmények feladatellátása **ágazatközi beágyazottságú**, nagyon erős kapcsolódása van a szociális ágazaton túlnyúlva a társágazatokkal:
  - Javítóintézetek – Igazságszolgáltatás, Köznevelés
  - Központi speciális gyermekotthonok – Egészségügyi ágazat, Köznevelés
  - OGYSZ – Családpolitikai terület
- A gyermekvédelmi szakellátás rendszerén belül **kiegénylítő szerepet töltenek be** a nem átlagos szükségletű, kiemelt és halmozott problémákat hordozó gyermekek esetében, melyek az általános ellátási szabályokkal és eszközökkel nem kezelhetőek, így **az ellátórendszer stabilitását biztosítják.**
- A **fenntartás és a szakmai irányítás függetlenül a megyei intézményrendszertől**, közvetlenül az SZGYF főigazgatóján keresztül az ágazati irányítással szoros együttműködésben történik.

Javítóintézetek

- a gyermekvédelmi szakellátás része
- célja a 12 és 21 év közötti bűnelkövető fiatalok társadalomba való visszailleszkedésének elősegítése
- a pedagógia eszközökkel megvalósuló rehabilitáció, fejlesztés
- a munka világába való belépés lehetőségének biztosítása
- a javítóintézeti nevelés tartama egy évtől négy évig terjedhet

5 javítóintézet működik, **férőhelyek száma** összesen **565+3** fő kiskorú gyermek az anya-gyermek csoportban.

Javítóintézetek

név	engedélyezett férőhely	ellátás típusa		ellátottak neme
		letartóztatás	jogerős javítóintézeti nevelés	
Aszódi Javítóintézet	160	-	x	fiú
Budapesti Javítóintézet	100	x	-	fiú
Debreceni Javítóintézet	140	x	x	fiú
Nagykanizsai Javítóintézet	108	x	x	fiú
Rákospalotai Javítóintézet	60	x	x	lány

Gyermekotthoni ellátás

3 gyermekotthon működik országos befogadási hatáskörrel

8 szolgáltatási helyen összesen 301 férőhellyel,

ebből központi speciális férőhely 216

Gyermekotthoni ellátás

intézmény neve	engedélyezett férőhely száma	ellátás típusa	ellátottak neme	
Speciális Gyermekotthoni Központ, Általános Iskola és Szakiskola	Esztergomi Gyermekotthon	64	központi speciális	lány
	Kalocsai Gyermekotthon	56	központi speciális	fiú
	Zalaegerszegi Gyermekotthon	48	központi speciális	fiú
Rákospalotai Javítóintézet és Központi Speciális Gyermekotthon	Központi Speciális Gyermekotthon	24	központi speciális	lány
Károlyi István Gyermekotthon	Speciális Gyermekotthona	24	központi speciális	vegyes
	Különleges Gyermekotthona	24	központi különleges	
	Kísérő Nélküli Kiskorúak Gyermekotthona	36	KNK	
	Utógondozói Otthonok (Fót, Mogyoród)	25	utógondozói ellátás	

Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

2021. július 1. – Gyvt. 66. § (4) bekezdés szerint az állam „a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot önálló intézmény keretében biztosítja”.

Célja: „a gyermeki jogok érvényesülését szolgáló feladatok maradéktalan ellátásának garantálása, a gyermekek szükségletének megfelelő szolgáltatások tervezése, meghatározása, szervezése, részbeni biztosítása, támogatása.”

Központ és vármegyei területi gyermekvédelmi szakszolgálat

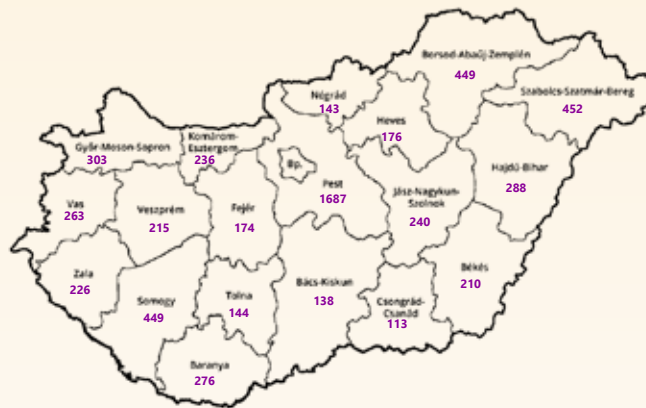
Az SZGYF közvetlen fenntartású intézményei Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Az OGYSZ látja el a jogszabályban meghatározott szakszolgálati feladatokat:

- ideiglenes elhelyezés biztosítása érdekében **befogadó otthonok** működtetése
- gyermekvédelmi **gyámi feladatellátás** (törvényes képviselet)
- gyermekek szükségletének megállapítása, a **gyermekvédelmi szakértői bizottságok** működtetése
- gondozási helyére való javaslattétel, **elhelyezés**
- **örökbefogadás**
- **nyilvántartások vezetése** a gyermekvédelmi szakellátás teljes feladatellátásához kapcsolódóan
- **közvetítői eljárásokban** való közreműködés
- **kríziskezelő szolgáltatás** (team) működtetése
- **meghallgató és terápiás szolgáltatás** (un. Barnahus hálózat) működtetése

Engedélyezett férőhelyek megosztása vármegyei bontásban

Tehetséggondozás

- Tehetséggondozás és felzárkóztatás
- Cél
- Tehetséggondozás szinterei, irányai
- Kiemelkedő eredmények
- Közösségre gyakorolt hatás
- Képesség- és tehetséggondozás a gyermekvédelmi szakellátásban (módszertan)

Együttműködések

- Egyházak
- Állampolgári Jogok Biztosa
- Integrált Jogvédelmi Szolgálat
- Legfőbb Ügyészség
- Igazságügyi minisztérium
- ORFK, BRFK
- Állatorvostudományi Egyetem
- IKEA
- MOL
- Gattyán Alapítvány
- ...és még sokan mások

ORSZÁGOS GYERMEKVÉDELMI SZAKSZOLGÁLAT

Erdei Sándor

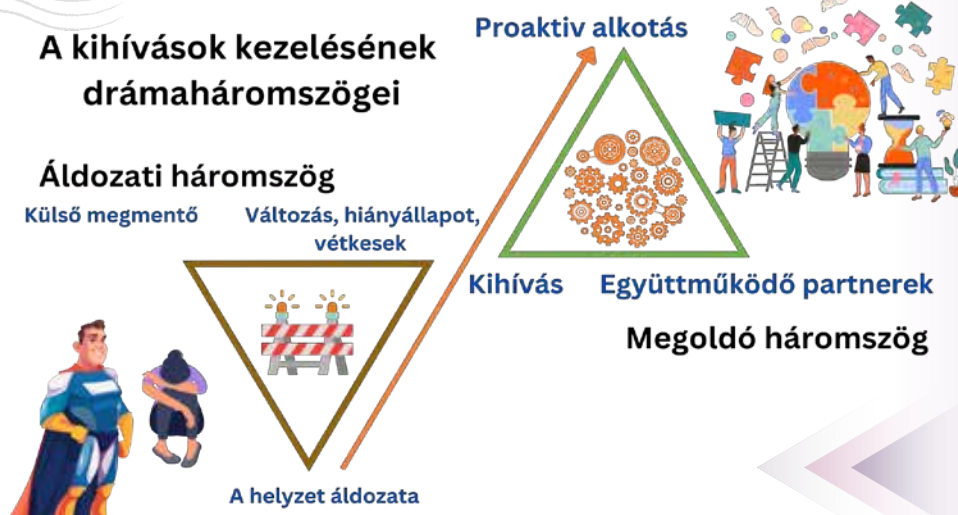

A gyermekvédelmi szakellátás aktuális kihívásai
és az azokra adható válaszok az OGYSZ szemszögéből

Mit is jelentenek a kihívásaink?

- ▶ Valamilyen akadály, probléma, hiány leküzdése?
- ▶ Új utak megtalálása?
- ▶ Valamilyen változáshoz való alkalmazkodás, változáshoz kapcsolódó problémamegoldás?
- ▶ Célok megvalósítása?
- ▶ Álmodások valóra váltása?

A kihívások kezelésének drámaháromszögei

Elsősorban az alapfeladatainkon keresztül találkozhatunk kihívásainkkal.

Befogadó
Gyermekotthon

Gyermekvédelmi Szakértői
Bizottság

Elhelyezés

Gyámosság

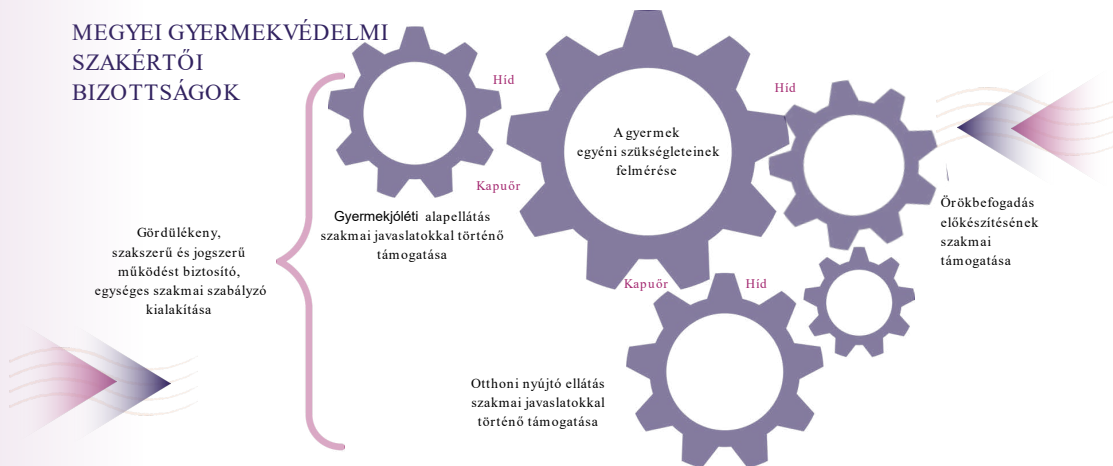
Örökbefogadás

Meghallgató és Terápiás Központok

Közvetítés és Kríziskezelés

Nyilvántartás

MEGYEI GYERMEKVÉDELMI SZAKÉRTŐI BIZOTTSÁGOK

Gördülékeny, szakszerű és jogszerű működést biztosító, egységes szakmai szabályzó kialakítása

Gyermekjóléti alapellátás szakmai javaslatokkal történő támogatása

Otthoni nyújtó ellátás szakmai javaslatokkal történő támogatása

Órökbefogadás előkészítésének szakmai támogatása

ELHELYEZÉS

Nehézségek / kihívások

Csecsemők, testvérek, speciális és kettős szükségletű gyermekek mindig különös figyelmet igényelnek

Rövid idő alatt sok információt szükséges begyűjteni- ügyintézési határidő tartása

Jelen megoldások

Tervezési megbeszélések- több ajánlat, több gondozási hely

Befogadó otthonok fenntartása

Partnerség, szakmaközi egyeztetések/ OGYSZ gondozási helyek

Adatgyűjtés, adatelemzés- visszamutatás

A gyermekvédelmi sorsrendezés felelős megközelítése

ATGYSZ részéről
a gyermek szükségletének legmegfelelőbb gondozási hely megtalálása

Otthon nyújtók részéről
Szükségekre reagáló befogadás, szolgáltatások fejlesztése

A kihívásokra adható válaszok

Összefogás keretében cselekvési terv, célzott programok, egységes szakmai szabályozók kidolgozása

Elektronikus tevékenység adminisztráció kidolgozása

Régiós elhelyezési koordináció

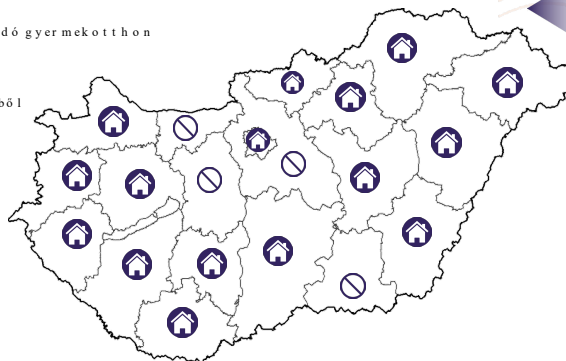
Az OGYSZ rendelkezésre álló információk, ismeretek megosztása, az otthonnyújtó ellátás fejlesztése érdekében- különös tekintettel a Közép- Magyarországi régióra

BEFOGADÓ GYERMEKOTTHONOK

- 15 vármegyében - 19 telephelyen működik befogadó gyermekotthonok
- 305 férőhelyen - 470 beutalt gyermek
- kb. 1000 gyermek van engedély nélkül távol - ebből naponta 20-50 gyermek kerül bea befogadó gyermekotthonokba

A gyerekek

- krízisben vannak
- biztonságra vágnak
- nem tudják, mi fog velük történni
- várakoznak

Erőforrások ✓ Traumatudatos szemlélet ✓ Elhivatottság ✓ Készenlét- Krízisintervenció ✓ Új befogadó gyermekotthonok ✓

GYÁMSÁG

Gyámság

- 660 gyermekvédelmi gyám
- 14 féle képzés
- Eltérő hosszúságú (0-9 év) gyakorlat

Cél: egységes protokoll szerinti működés

Feltétel: azonos tudás és szemlélet

Eszköz: folyamatos képzés, továbbképzés, konzultáció - gyámi zoom-ok, gyámi szemináriumok, szakmai segítségnyújtás

Gyerekek

20 400 gyámolt gyermek
6500 gondozási helyen

A gyámokon keresztül MÉGIS minden gyermek közvetlenül és azonnal elérhető: információ szerzéshez/átadáshoz, szükség esetén azonnali intézkedéshez

ÖRÖKBEOFAGADÁS

Cél: a lehető legrövidebb időn belül a legmegfelelőbb örökbefogadó szülők általi örökbefogadás előkészítése (2022-ben 1040 gyermek örökbefogadását készíteték elő a gyermekvédelmi szakszolgálatok)

KIHÍVÁSOK

- Az örökbefogadás előkészítését elősegítő szakemberek azonos elvek mentén történő együttműködése
- A gyermekek státusza nem feltehető meg az örökbe fogadni szándékozók elképzeléseinek
- A testvérek együttes örökbefogadása

A KIHÍVÁSOKRA ADHATÓ VÁLASZOK

A gyermek örökbefogadásának előkészítése „Az örökbefogadás módszertana” mentén

A szakemberek kompetenciáinak erősítése
(képzések, szakmai megbeszélések, műhelyek, konferenciák, egyedi ügyek - OGYSZ Örökbefogadási Teamje)

Az örökbe fogadni szándékozók:

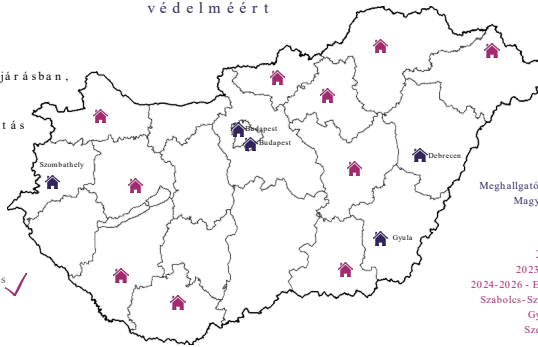
- Felkészítése a terápiás szülői feladatokra
- Érzékenyítése a beteg, sérült gyermekek, magasabb életkorú gyermekek, testvérek, roma származású gyermekek elfogadására
- Ávárakozási idő alatt segíteni fejlődésüket

Testvérek együttes örökbefogadása: azonos gondozási hely hiányában kapcsolatuk kialakítása, fenntartása

MEGHALLGATÓ ÉS TERÁPIÁS KÖZPONTOK

Közös felelősséggel a bántalmazott gyermekek védelméért

- Korszerű szolgáltatási panel
- Gyermekek meghallgatása nyomozati eljárásban, bántalmazás-állítási kivizsgálásában
- Trauma fókuszú pszichológiai támogatás
- Gyermek tudatos környezet
- Hang- és képrögzítés
- Igazságügyi szakértői vizsgálat

Meghallgató és Terápiás Központok Magyarországon 2023

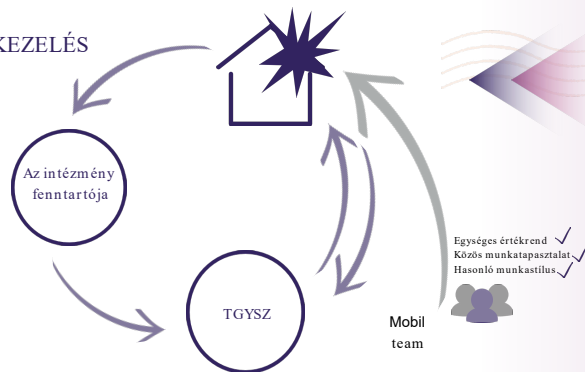
2023-2026
2023 - Szolnok, Pécs
2024-2026 - Eger, Miskolc, Salgótarján,
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye
Győr, Veszprém
Szeged, Kaposvár

19 fő szaktanácsadó büntetőeljárásban és gyermekvédelmi ügyekben ✓
összesen 488 ellátott gyermek ✓

KÖZVETÍTÉS

- országosan 2022-ben 119 közvetítői eljárás fejeződött be
- Megállapodással zárult 33 esetben
- gyáhhivatali eljárással szünt meg 21 esetben
- aktív részvétellel, megállapodás nélkül 165 esetben
- 319 közvetítői ülést valósítottak meg médiatoraink

KRÍZISKEZELÉS

Egyéges értékrend ✓
Közös munkatapasztalat ✓
Hasonló munkastílus ✓

A kríziskezelő csoport feladata az áldozattá vált, gyermekvédelmi szakellátásban lévő gyermekek segítése, az ellátásukkal foglalkozó szakemberek nevelési, gondozási feladatainak támogatása és a krízishelyzet megszüntetése

A DOLGOZÓK MENTÁLHIGIÉNÉS TÁMOGATÁSA

MENTÁLIS EGÉSZSÉG

AZ EGYÉN

FELISMERI SAJÁT
KÉPESSÉGEIT, ÉS MEG
TUD BIRKÓZNI AZ ÉLET
SZOKÁSOS
STRESSZFORRÁSAIVAL

AZ EGYÉN

PRODUKTÍVAN ÉS
EREDMÉNYESEN TUD
DOLGOZNI

AZ EGYÉN

KÉPES HOZZÁJÁRULNI
SAJÁT KÖZÖSSÉGÉHEZ

OLYAN JÓLLÉTI ÁLLAPOT, AMELYRE JELLEMZŐ, HOGY AZ
EGYÉN JÓL ÉRZI MAGÁT, KITELJESEDETT KAPCSOLATOKKAL
RENDELKEZIK, ÉS MEG TUD BIRKÓZNI A PROBLÉMÁIVAL.

KIHÍVÁSAINK

- 1. MUNKAERŐHIÁNY
- 2. NAGY SZÁMÚ FLUKTUÁCIÓ
- 3. TÚLTERHELT DOLGOZÓK
- 4. AZ UTÁNPÓTLÁS REMÉNYE CSEKÉLY
- 5. DOLGOZÓINK MENTÁLIS ÁLLAPOTA NEM MINDEN TEKINTETBEN KIELÉGÍTŐ

A MENTÁLIS EGYENSÚLY FENNTARTÁSÁNAK FELTÉTELEI MUNKAHELYI SZEMPONTBÓL

- 1. ANYAGI ELISMERTSÉG ÉS MEGFELEŐ MUNKAHELYI FELTÉTELEK
- 2. OPTIMÁLIS TERHELÉS
- 3. ÖSSZHANG A MUNKA ÉS MAGÁNÉLET KÖZÖTT
- 4. A MUNKAADÓTÓL ÉRKEZŐ ELISMERÉS
- 5. ÉPÍTŐ KÖZÖSSÉGI KÖZEG
- 6. TÁMOGATÓ VEZETÉS
- 7. MUNKAHELYI NYÍLT ŐSZINTE KOMMUNIKÁCIÓ
- 8. PSZICHOLÓGIAI BIZTONSÁG

PSZICHOLÓGIAI BIZTONSÁG AKKOR VAN EGY MUNKAHELYEN, HA NEM FÉLSZ:

Kérdezni

Más véleményt megfogalmazni

Hibáidat beismerni

Problémát, aggodalmat felvetni

Az esetleges retorzióktól!

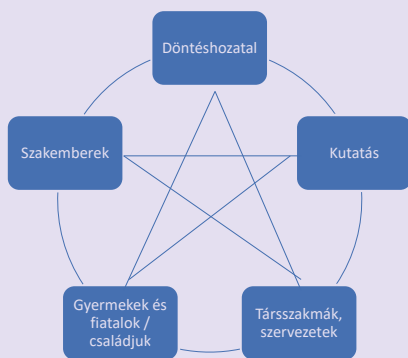
Dönteni

KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

Gyermekvédelem a szociológus szemével - problémák és javaslatok kutatási eredmények tükrében

Dr. habil. Rácz Andrea, egyetemi docens
ELTE TáTK - Szociális Munka Tanszék

Mágikus pentagon

Kutatás - gyakorlat - közpolitika

- KUTATÁS = TUDÁSMENEDZSMENT
- esettanulmányok közös elemzése, etikai dilemmákban való eligazodás;
- kutatási eredmények széles körben való megosztása;
- egyes problémákra reagálandó jó gyakorlatok, sikeres példák gyűjtése, módszertan megújítása;
- képzések, továbbképzések fejlesztése a hiányokra reagálva;
- tematikus programok biztosítása (kompetens gyermek, kompetens felnőtt);
- folyamatos párbeszéd, reflexió.

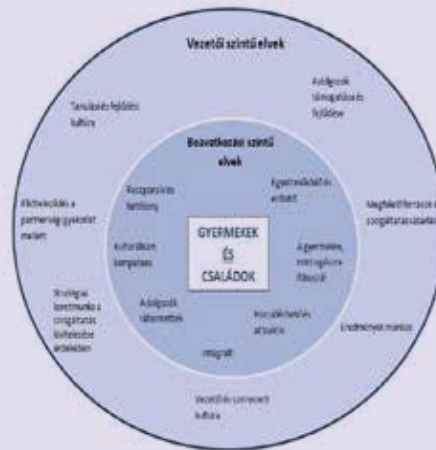
Integratív intervenciók jellegzetessége

Hatékony együttműködés a szolgáltatók között

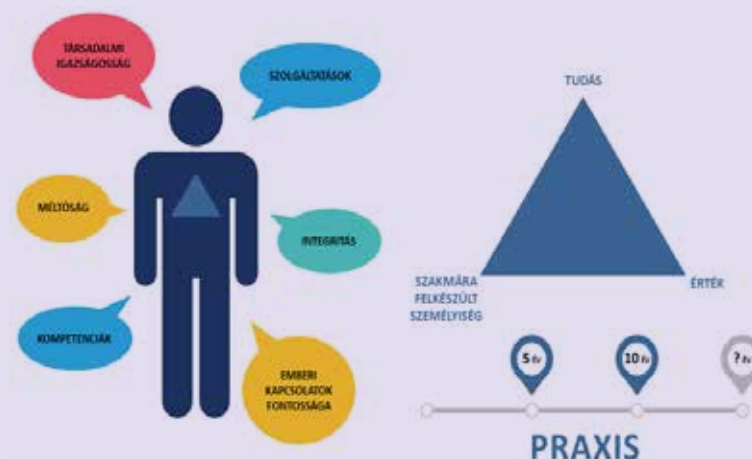
Felkészült team – közös felelősségvállalás

Egyértelmű és reális elvárások a család felé

Az erőforrások kreatív felhasználása - *a jó beavatkozás képes a mindenkori és komplex igényekre reagálni, ehhez a konkrét esetvezetés tervét is rugalmasan kell értelmezni.*

Értékek beépülése: képzéstől a praxisig

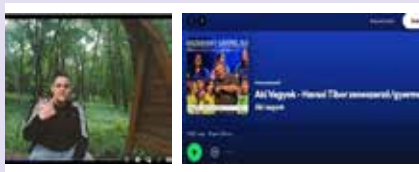
Reflexiók

- Strukturális problémákat jól látják a gyermekvédelmi szakemberek a rendszer minden szintjén
- Elismerés, szakmai segítség kérése és fogadása
- Korlátozott segítségnyújtási formák, társadalmi problémákra való reflexiók, mely túlmutat a gyermekvédelmen
- Szakmai kompetenciák: mit várunk az egyes munkakörökben és mit jelent a szakmára felkészült személyiség

- 1) Értékek mozgásban (hibázthatás, megítélés, értékrendbeli ütközések)
- 2) Önreflexió és ennek segítése a kollégák esetében
- 3) Innovációk helyi szintű ösztönzése és megmutatása
- 4) Jó gyakorlatok gyűjtése

Társasjáték, podcastok
- a megértés és megszólítás új útjai

Klienskép - komplexitás

A klienshez vágy és emlékezet nélkül közelítsünk!

Az emlékezet a saját hozzáállásunkat, tapasztalatainkat és a tanult elméleteket is tartalmazza, a vágyaink pedig a saját magunk és nem a kliens jólétéről szólnak. (Katz Katalin)

1. Sosem ártani: egy ember, akinek szükségei vannak
2. Felelősségem van érte: egy ember, akinek problémái vannak
3. Jövőkép: egy ember, akinek jövője is kell, hogy legyen (gyermek – felnőtt)
4. Kitérttség állapota: milyen a rendszer, milyenek a működési feltételek (R. Woods)

„A gyerek felé mindenképp oda kell rendelni azokat a lehetőségeket, amik közül ő választ. A gyermekvédelmi szemléletnek mindenképpen egy szolgáltatási attitűdnek kell léteznie. Ami megoldást tud nyújtani, szolgáltatni tud olyan dolgokat, ami neki az életének egy megoldása lehet, vagy **fejlődési lehetőséghez** juthat.” (Kollégiumi igazgató)

„Azt gondolom, hogy a nagy hányada azoknak a gyerekeknek, akik most bekerülnek, nagyon sok esetben kaphatnának olyan segítséget a segítő szakemberektől, hogy elkerülhető legyen a nevelésbe vételük. Több lehetőség legyen arra, hogy például ne csak a **terápiás térben** vagy a vizsgálati helyzetben tudjunk a gyerekekkel találkozni, hanem jobban betekintést tudjunk nyerni a családok életébe.” (Gyermekjóléti szolgálat vezetője)

Gyermekvédelmi innovációk

Gyermekvédelmi innovációk a gyermekvédelmi rendszer szintjén

- csoportmunka határainak szélesítése, szülőcsoportok, szülőtréningek, kamaszklubok integrálása a hétköznapi munkába
  - intenzív családgondozás beépítése a családsegítői munkába
- gyermekek és fiatalok számára prevenciók megoldások, célzott programok adása
  - interprofesszionális és team-munka erősítése
  - közösségfejlesztés irányába való elmozdulás
- intézményekkel kapcsolatos tabuk és hiedelmek ledöntése, nyitottabb intézmények és szolgáltatások létrehozása
  - bizalomra épülő és etikus munkavégzésre irányuló gyakorlat irányába való elmozdulás
  - lokalitás szerepének erősítése

Asszerteen app - a megértés és megszólítás új útjai

Kommunikációs készségek fejlesztése

- Pozitív és negatív érzelmek kifejezése
- Segítségkérés
- Felnőttekkel és kortársakkal való erőszakmentes kommunikáció

Gyermekszempontok érvényesülése a Katolikus Szeretetszolgálat intézményhálózatában

Dr. Vajda Norbert - Katolikus Szeretetszolgálat, főigazgató

Tartalom

- Gyermekszempontok - intézményhálózatban
  - Lélek, közösség
  - Múlt, jelen, jövő
- Gyermekszempontok - felkarolt / képviselt témák
  - Demencia a családban
  - Kamaszkori kihívások
  - „RRM”

Katolikus Szeretetszolgálat

- Alapítás
- Folyamatos működés
- Hangsúly:
  - Szociális módszertani központ
  - Idősellátás

Gyermekvédelem???

Komplex szükségletek,
Komplex szemlélet

Szent Erzsébet Otthon, Ipolytölgyes

1982. október 7. Róma: Lékai bíboros "ad limina" látogatása a Szentatyánál.

- Középsúlyos értelmi és súlyos-halmozottan sérült *gyermekekért* 1986 szeptemberében indult, megüresedett plébánián.

CÉL: 18. életévüket betöltve ne kelljen megválni a megszokott környezetüktől, életük végéig maradhassanak.

Katolikus Szeretetszolgálat Lelki Rehabilitációs Otthona, Bakonyszücs

- Több mint 30 éve Dr. Bakos-Tóth Márta klinikai szakpszichológus és Rajczi Pál Plébános Atya közbenjárásával indult el.
- Azok a gyerekek, fiatalok és felnőttek tették Bakonyszücs nevét fontossá, akik **daganatos vagy egyéb tartós megbetegedésük miatt** viselik a „MÁS”-ság rejtett vagy látható jegyeit. Akik nagyon korán megtapasztalták az élet törekenységét, de a gyógyulás örömét is.

„Nagyon-nagyon jó érzés, hogy van az országban egy ilyen intézmény, ahova elvonulhatunk, és ahol odafigyelnek ránk.”

„...ilyen erősnek lenni így lehet, hogy idejövünk és itt töltődünk fel.”

A testi gyógyítás és gyógyulás önmagában nem elegendő - a teljes gyógyuláshoz a beteg gyermek **lelkének** és családtagjainak gyógyítása is szükséges.

Katolikus Szeretetszolgálat Szent Vince Otthon – Családok Átmeneti Otthona, Csákvár

Közösségteremtés

Katolikus Szeretetszolgálat idősek otthonai - generációk találkozója

Katolikus Szeretetszolgálat idősek otthonai - generációk találkozója

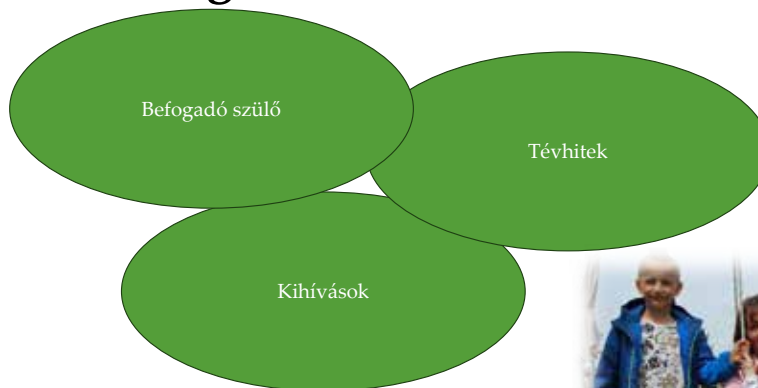

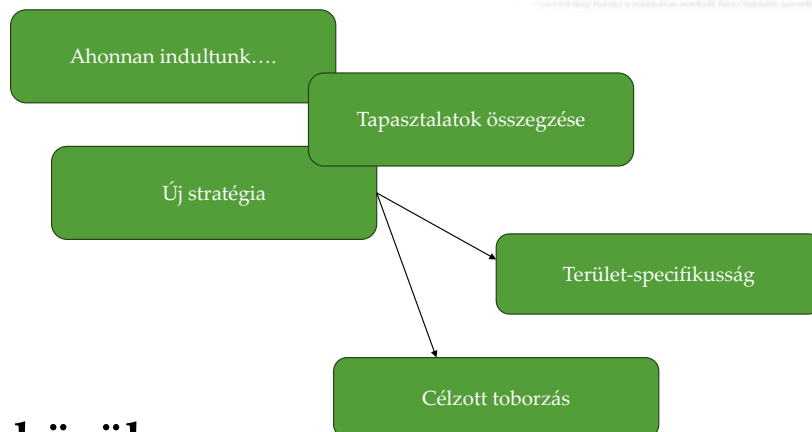
NEVELŐSZÜLŐI TOBORZÁS ÉS KIVÁLASZTÁS AZ ÁGOTA KÖZÖSSÉGBEN

Pál Hortenzia
Általános főigazgató-helyettes

Bevezető gondolatok

Megoldás - toborzás

Eszközök

Egy kis ízelítő...

Hatékony

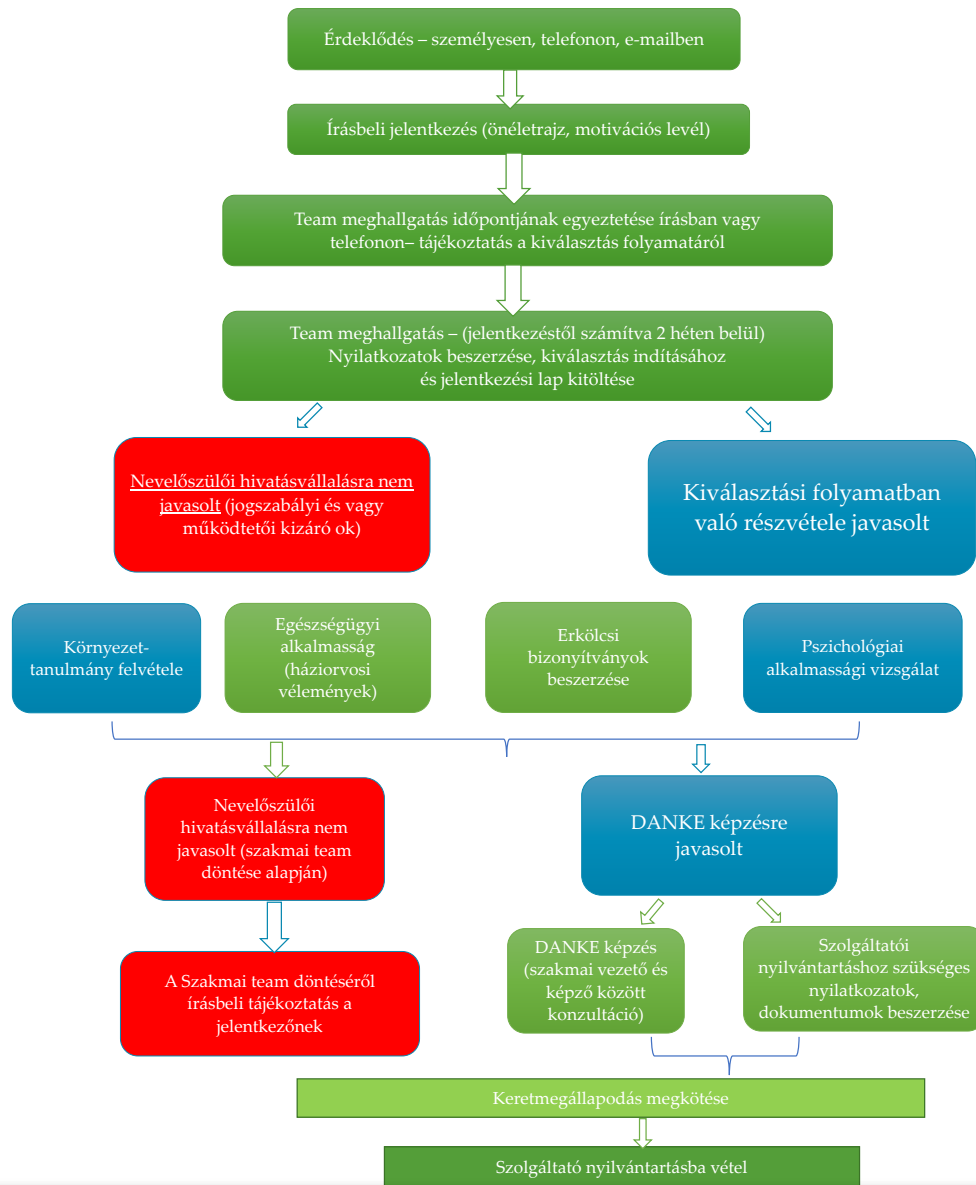

Területi koordinátori rendszer

Toborzási folyamat nyomon követése és elemzése

Rugalmasság, gyors reakció, változtatás

Megoldás – Kiválasztás protokoll

Tehetségazonosítás és tehetséggondozás a Csányi Alapítványban

Dr. Csányi Sándor

„Tehetős gyermekek, értékes emberek ne vesszenek el Magyarországon, mert ha elkallódnak, a nemzet legnagyobb kincsét, az emberi tudást veszítjük el.”

2005-ben magánvagyonából 1 milliárd forintos alaptőkével létrehozta a Csányi Alapítvány a Gyermekekért Közhasznú Alapítványt. Az Alapítvány idén nagykorúvá vált.

Alapvetések

- A rászorulók, a hátrányos helyzetűek megsegítése, társadalmi felelősségvállalás.
- Az érzelmi és az értelmi intelligencia egységben kezelése – boldog gyermekkor.
- Nyelvi és informatikai képzés fókuszba helyezése – folyamatos megújulás.
- Projektoktatás: rivalizálás helyett együttműködés
- Komplex beválogatási folyamat
- Szakmai program: **Életút Program**, melynek időtartama:
  - a gyermekek támogatása 10 éves kortól (5. osztálytól),
  - amíg fiatal felnőttként a támogatottak a munkaerőpiacra kerülnek (akár 14 éven át).
- A család komplex támogatása – szülők edukációja.
- **Főállású mentorok** – családsegítés és tehetséggondozás hosszú távon.
- Az egyetemisták kis-mentorként visszadolgoznak, segítik fiatalabb társaikat.

Beválogatás menete

- Kuratórium dönt a következő évi fejlesztésekről – pályázat kiírása 2-3 helyszínen
- Kapcsolatfelvétel az iskolákkal, családsegítő központokkal (ajánlások)
- Nyílt nap – az Alapítványban folyó tevékenységek bemutatása
- Családlátogatások, környezettanulmány készítése
- Beválogatások március hónap során – 2-3 nap
  - szülőkkel együtt – együttműködés, felelős elköteleződés 12-14 évre
  - szövegértés és matematika-logika teszt (szülők is írnak matekot)
  - drámafoglalkozás (a szülőkkel is)
  - személyes beszélgetés, portfólió bemutatása

A 10 éves tehetségigéreteket keressük.

Elsősorban az intellektuális tehetséggondozás a vállalásunk.

Beválogatási team készíti a javaslatot.

A kuratórium májusi ülésén születik döntés – a gólyatábor az első közös program.

A hátrányos helyzet értelmezése – 5 dimenzióban vizsgáljuk

Családszerkezet:

teljes család

patchwork család

nagycsalád (nagyszülők, szülők, nagykorú testvérek és családtagjaik)

elvált/különélő szülők (rendezetlen szülő-gyermek kapcsolat a különélő szülővel)

egyedülálló szülő (a szülők soha nem is éltek együtt)

nagyszülő/hozzátartozó a gondviselő

testvérek száma (3 vagy több testvér)

állami gondoskodás

árvaság

Lakhatás:

saját tulajdonú lakás/ház terhek nélkül, illetve terhekkel

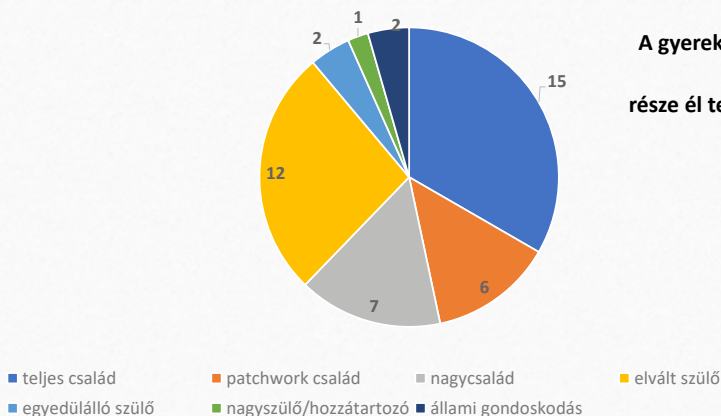
bérelt ingatlan terhek nélkül, illetve terhekkel (köztartozás, hitel)

szívességi lakhatás rokonoknál ismerősöknél

szociális ellátórendszerben biztosított lakhatás

(értékeljük a lakhatás körülményeit is: berendezettség, komfort, állag)

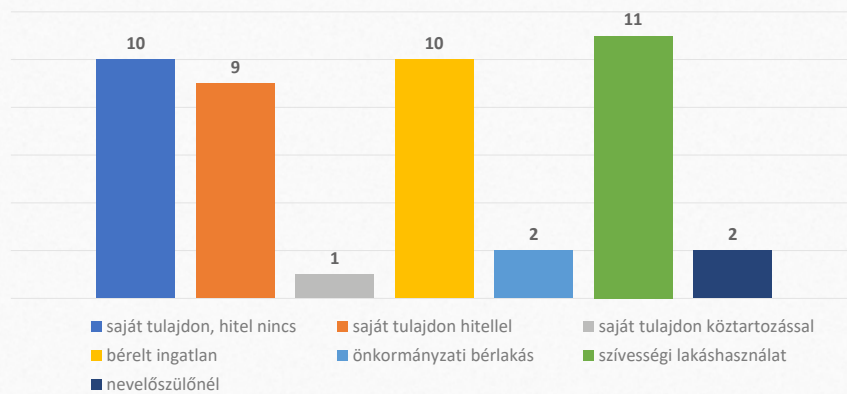
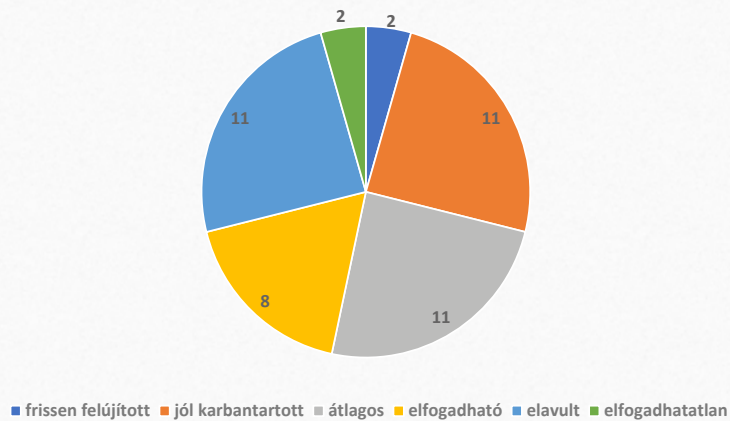
Családszerkezet – a beválogatott gyerekek családjában 2023.
(összesen 45 család)

A gyerekek mindössze
1/3
része él teljes családban

Lakhatás - A családok mindössze

1/5 része él saját tulajdonú, teher nélküli ingatlanbanLakások állapota - mindössze **1/3** része felújított vagy jó állapotú

Életképek 2023

Életképek 2023

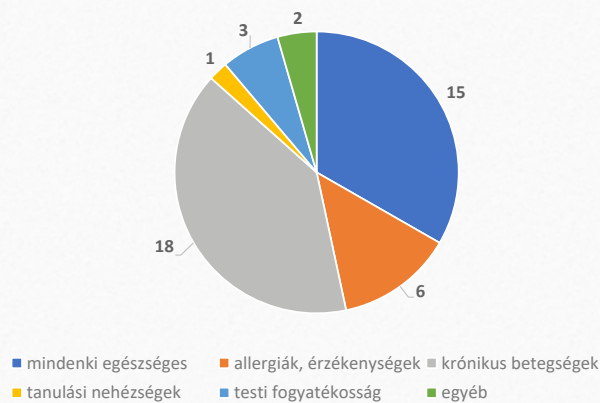
Iskolai végzettség/képzettség:

diplomás
 érettségit adó szakmai végzettség
 érettségi
 szakmunkás bizonyítvány (mindezeknek különböző átképzős variációi, melyek sajnos
 gyakran piacképtelen képzettségeket adtak)
 8 általános betanított szakmával
 befejezetlen 8 általános segédmunkával

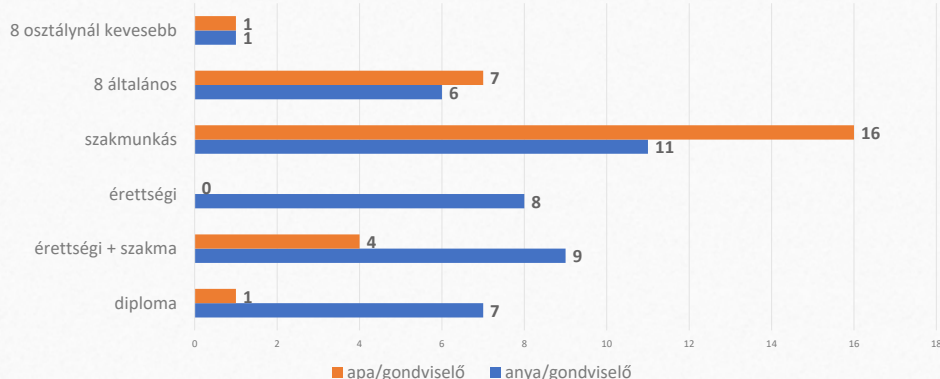
Egészségi állapot

egészséges
 allergiák/érzékenységek (nagy részük társadalombiztosítás által nem támogatott speciális
 étrendet, gyógykezelést igényel)
 tanulásban akadályozottság (diszlexia, diszcalculia, diszgrafia)
 krónikus betegségek
 születéstől meglévő vagy később bekövetkezett testi fogyatékoság

**Egészségi állapot - A családok mindössze
 1/3 részében egészséges mindenki.**

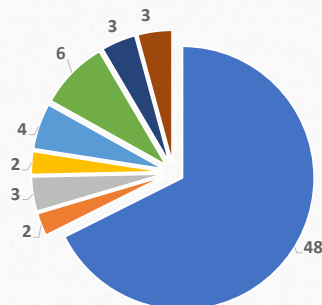
Végzettségek - Az egy háztartásban élő szülők/gondviselők (71 fő)
3/5 része általános iskolai vagy szakmunkás végzettséggel rendelkezik

Munka/jövedelem: munkaerőpiaci státusz

- szülőnek/szülőknek van munkahelye
- csak egyik szülőnek van munkahelye
- mindkét szülő munkanélküli, de részesül valamilyen ellátásban (nyugdíj, jövedelem pótló támogatás, munkanélküli ellátás, egészségügyi járadék)
- álláskereső a munkaügyi központon keresztül (azt tudni kell, hogy a munkanélküli ellátást könnyű elveszíteni, ugyanis a képzettségnek nem megfelelő munkaaajánlatot sem lehet visszautasítani!)
- munkanélküliek de alkalmi/idény munkából élnek (szürke és fekete gazdaság)
- a tartásra kötelezett fél rendszeresen nem fizet
- a gondviselő minimál nyugdíjban vagy járadékban részesül
- milyen hitele/tartozása van a családnak és ez hogyan aránylik a bevételeihez.

Munkavállalás - Az egy háztartásban élő szülők, gondviselők (71 fő)
2/3 része teljes állásban dolgozik

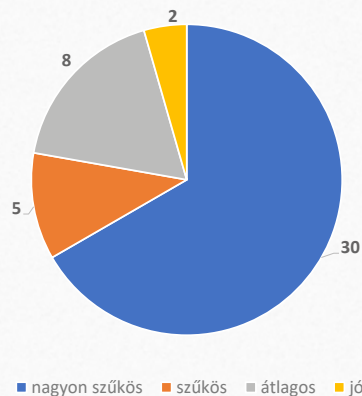

■ dolgozik   ■ részmunkaidőben dolgozik   ■ anyasági ellátás   ■ álláskereső
■ közfoglalkoztatott   ■ rokkantnyugdíjas   ■ alkalmi munka   ■ nem dolgozik

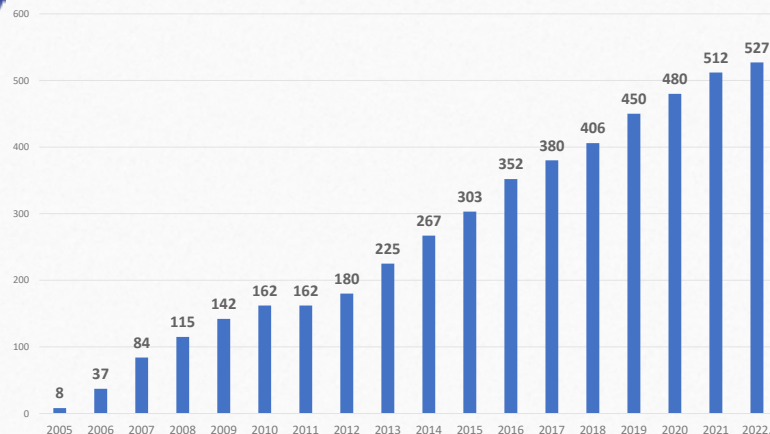
A különböző megélhetési szintekhez szükségesnek tartott jövedelemösszeg
(ezer forint/hó/fő) forrás: KSH 2021. adatai 14,5%-kal megemelve

	egy felnőtt egy vagy több gyermekkel	kettő felnőtt			„átlag”
		1 gyerekkel	2 gyerekkel	3 vagy több gyerekkel	
Nagyon szűkös	101,8	93	79,5	61,3	83
Szűkös	131,9	141	103	79,1	107,6
Átlagos	179	171,4	142,7	109	150
Jó	242,5	232,8	191,8	145,9	201,8
Nagyon jó	366,9	336,5	317,3	223,3	307

Jövedelmi helyzet a 2023-ban beválogatott gyerekek családjában
A családok **2/3** részének jövedelmi helyzete nagyon szűkös

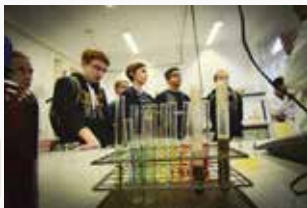

Támogatottak létszáma 2005-2022.
(2023. június 1-jén szintén 527 fő)

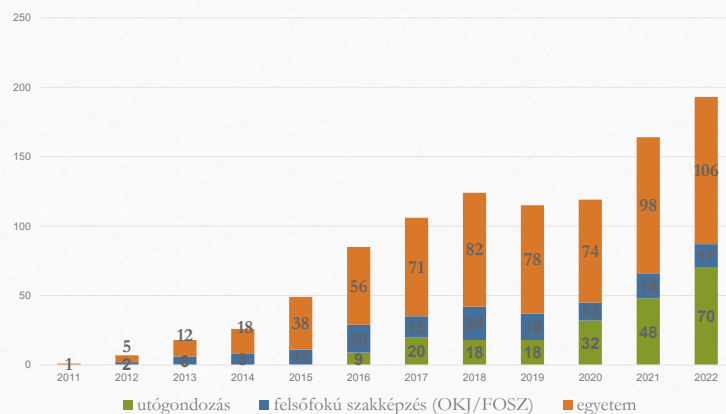

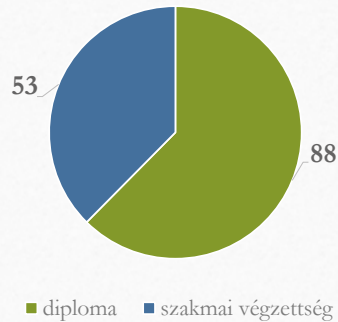
Hagyományos ismeretátadás helyett élményalapú projektoktatás – Dr. Karikó Katalin támogatása

FELSŐOKTATÁS 2022/2023.

Végzettségek 2023. februárig
 73 fiatal 88 diplomát szerzett
 49 fiatal 53 szakmai végzettséget szerzett

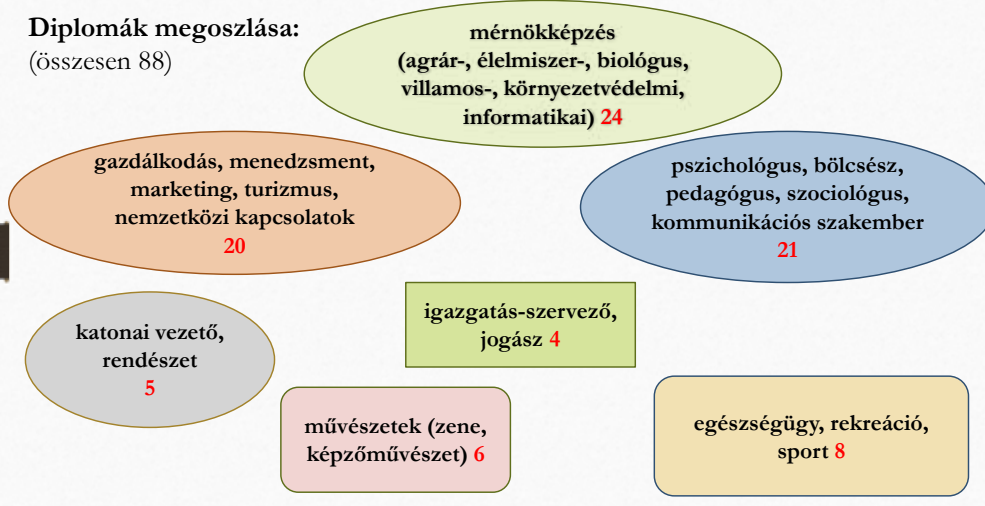

Diplomásaink

Diplomásaink közül 11 fő 2 diplomát, 2 fő 3 diplomát szerzett.

	diplomás fiatal	megszerzett diplomák száma
Jászberény	17	20
Kaposvár	17	22
Nagybajom	12	15
Pécs	17	21
Szeged	10	10
Összesen	73	88

Diplomák megoszlása: (összesen 88)

A gyermeki reziliencia fejlesztése

„KIHÍVÁSOK ÉS LEHETŐSÉGEK A GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁSBAN”

ÁGOTA@ ORSZÁGOS GYERMEKVÉDELMI KONFERENCIA, SZEGED 2023. 06.30.

Dr. habil. Homoki Andrea Gál Ferenc Egyetem – ÁGOTA Közösség

„Amikor én még
kislány/kisfiú
voltam...”

Személyes történetünk.

A gyermeki tisztaság, egyszerűség,
vidámság, játékoság – gyermeki és
felnőttkori rugalmasság párhuzam.

GYERMEKI(SÉG) – GYERMEKI
LÉLEK

„A ki nem úgy fogadja az
Isten országát, mint gyermek,
semmiképpen sem megy be
abba.” (Márk 10:15.)

Reziliencia megközelítések

fa

„Az egyén **sikeres alkalmazkodó** képessége, **előremutató viselkedése a hosszán tartó kedvezőtlen – külső vagy belső – hatások, súlyos traumák ellenére.**” (Chicetti-Cohen 2006:14)

lótusz

„A reziliencia azon személyes és környezeti tényezőket foglalja magában, amelyek elősegítik a **veszélyeztetett életkörülmények ellenére történő sikeres alkalmazkodást**, enyhítik a stressz negatív hatásait és lehetővé teszik a változásokkal való adaptív megküzdést.” (KISS –VAJDA és mtsai 2015:94.)

Lapvirág

[www. Varazslatosmagyarorszag.hu](http://www.Varazslatosmagyarorszag.hu)

Reziliens életút” = **iskolai sikerek** (Ceglédi 2012)

„A reziliencia nem szűkíthető le az iskolai eredményességre. ....minden hátrányos helyzetű, jól tanuló gyermek feltehetően reziliens, azonban **nem minden reziliens gyermek jó tanuló.**” (Homoki 2014)

Kutatási szakaszok

I. Gyermekei reziliencia modell (2011-2014)

II. GYIRM fejlesztés (2015-2016)

III. Hatékonyság (2017-2022) (Rubeus)

Reziliencia – multidimenzióális jelenség, fejleszthető tényezők rendszerének modellálása

1. Reziliencia-skálák validálása, magyar adaptációja (CYRM 28 és GYIRM 20/25; GYIRM 30)
2. Pilot: Reziliencia-szintek egyéni mérése szakellátásban (nevelőszülőknél és lakóotthonokban) élő gyermekek körében (N=250)

Családi dimenzió	„Szüleimmel/nevelőszüleimmel / gondozóimmal gyakran megbeszéltem a rossz érzéseimet”
Társas támogatás dimenzió	„Barátaimmal szoros kapcsolatban állok” „Sok barátom, ismerősöm van”
Iskolai dimenzió	„Iskolában elismernek, támogatnak” „Az osztályban jó tanulónak számítok”
Én-hatékonyság dimenzió	„Értékesnek, szeretetre méltónak érzem magam”
Élet értelmébe vetett bizalom dimenzió	„Hiszek abban, hogy értelme van az életemnek, és mindennek, ami velem történik, oka van”
* speciális kérdések gyermekvédelmi szakellátásban élő kiskorúakra vonatkozóan	„Megnyugtató számomra, hogy a gyámomhoz tartozom”

A gyermekjóléti alapellátás területén megvalósított modellprogramok sikeresek voltak:

a **szülő-gyermek kapcsolat** erősítésében,

a szülőknek gyermekeikkel megélt **közös pozitív élményt biztosító, minőségi programok** szervezésében,

a szülők szakemberek felé való **nyitottság, bizalom** növelésében,

az intenzív támogatás nyújtása révén a **családi koherencia-érzésének** növelésében,

a **családi konfliktusok mérséklése**, kezelhetőbbé tételében, esetleg megszüntetésében,

a szakmai **team-munka** és szakmai identitás erősítésében.

Ezek a hatások és változások a gyermeki reziliencia alakulását tekintve minden évben **szignifikáns pozitív elmozdulást** eredményeztek.

2-18% közötti szintnövekedés

Programfejlesztési célok - reziliencia

- ▶ **önismeret**
- ▶ **aktivitás**
- ▶ **kommunikációs készség**
- ▶ **probléma megoldás, helyzefelismerés,**
- ▶ **bizalom, önbizalom, önértékelés**
- ▶ **anya- szülő-gondozó-gyermek kapcsolat mélyítése** (empátia, bizalom, nyílt szeretetkommunikáció, érzélem megélés, érzelmkifejezés technikái)
- ▶ **családi belső és külső támogató kapcsolatok, együttműködési stratégiák fejlesztése**
- ▶ **szülői érzékenyítés** a gyermekek életkori és egyéni testi, lelki, mentális szükségleteire
- ▶ **családi együttes tevékenységek fejlesztése**

Hatottak a gyermeki reziliencia alakulására:

Családi dimenzióhoz

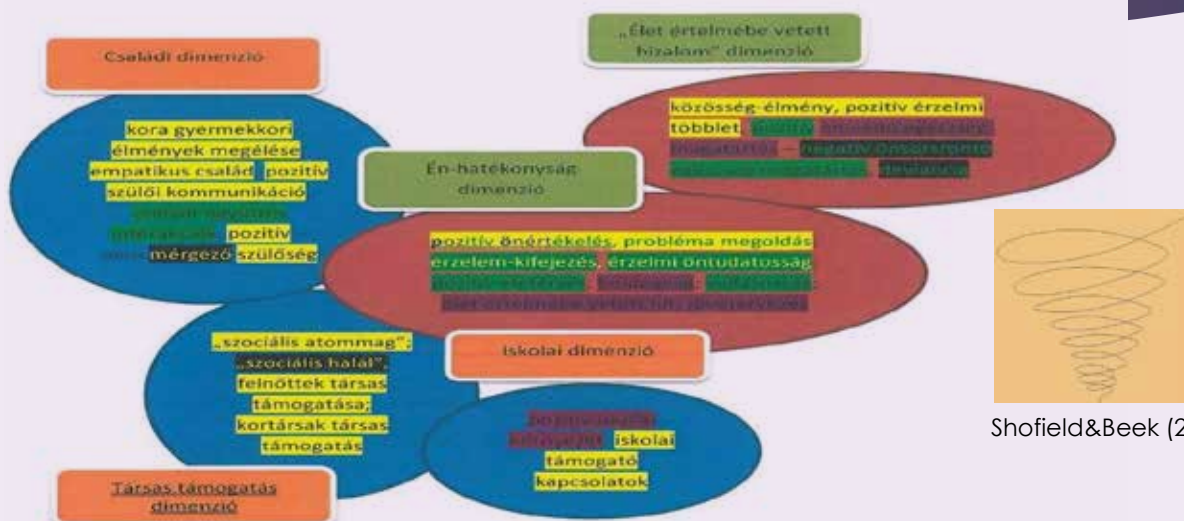
Iskolai dimenzióhoz

Társas támogatás dimenzióhoz

Én-hatékonysághoz

Élet értelmébe vetett bizalomhoz kapcsolódó tényezői esetében.

Rendszerhatások érvényesülése

Shofield&Beek (2005)

KÁSZPEM® Rendszer - Reziliencia

KÁSZPEM® alappillérek (7)

- ▶ Bizalomkép
- ▶ Interperszonális kapcsolatok
- ▶ Normák és vezérfonalak
- ▶ Trauma-feldolgozás
- ▶ Kiszolgáltatottság-érzet kezelése
- ▶ Önrendelkezés
- ▶ Teljesítményhez való viszony/jövőkép

Reziliencia tényezők (alapjaiban illeszthetők)

- ▶ Koragyermekkorai élmények
- ▶ Empatikus, bizalmi és aktív kapcsolat felnőttekkel (szülő, nevelő, gondozó, gyermekvédelmi szakember)
- ▶ Szociális atommag -felnőttek, kortársak társas támogatása
- ▶ Pozitív (reális) önértékelés
- ▶ Érzelmi öntudatosság, érzelmek megélése, kifejezése
- ▶ Élet értelmébe vetett hit és bizalom
- ▶ Jövőtervezés

Aktív kapcsolat – együttes tevékenységek, VALÓS jelenlét

IV. szakasz (2023-tól...) Szakmamódszertani fejlesztés pilot program keretében

Kognitív (ész)

Képzések (többféle – többeknek)

Haladási irány (elmélet-gyakorlat)

Célcsoportok (kicsik és nagyok)

Színterek (online és valós tér)

Affektív (szív)

Gyermekei(ség)

Nyitottság, befogadás,
elkötelezettség,

Szeretetvezérelt egyszerűség

Reziliencia és a hit, vallás
kapcsolata

Konnatív (viselkedés)

Megvalósítás (tervezés, rálátás,
visszacsatolás)

„Hétköznapi varázslatok” Egyediség

„Ahány család annyi szokás.” (Kínai)

„Ahány ház annyi szokás.” (magyar)

„Ahány lakásothton annyi szokás.”
(ÁGOTA lakásoththonok – Házi rend
Életrendek)

Eszköztár fejlesztése - dokumentáció

Legkisebb közös
többszörös...

Szelecszárd 2022
ÁGOTA® Országos kutatás a nevelésszülőik
körében 2022

SZERETET
MINDENKOR MINDENFELŐL

Ferenc pápa üzenete:

Budapest, 2023. 04. 28.

Fordítás a Szent István Bazilikában:

Együttérző

Gyöngéd

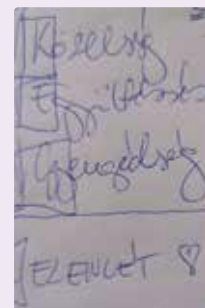
Közelség

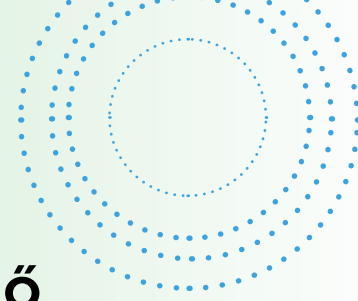
Jézusi Jelenlét-tel

„Így leszünk:

befogadók, vigasztalók és útmutatók...”

Istennel és Kegyelme által.

„Együtt a gyermekjogokért. Hogyan segíti a gyermekjogi képviselő a gyermekek részvételi jogának érvényesülését?”

dr. Jásper András - gyermekjogi szakreferens
Belügyminisztérium Integrált Jogvédelmi Szolgálat

Gyermekjogi Egyezmény Magyarországon

1991. évi LXIV. törvény a hazai jog részévé tette a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezményt (1991. november 6. napjától hatályos.)

Fakultatív Jegyzőkönyvek

- a, A gyermekek fegyveres konfliktusba történő bevonásáról szóló, a Gyermek jogairól szóló egyezményhez fűzött Fakultatív Jegyzőkönyv (2009. évi CLX. törvény)
- b, A gyermekek eladásáról, a gyermekprostitúcióról és a gyermekpornográfiáról szóló, a Gyermek jogairól szóló egyezményhez fűzött Fakultatív Jegyzőkönyv (2009. évi CLXI. törvény)
- c, Harmadik Fakultatív Jegyzőkönyv: Panaszok, fellebbezések és petíciók benyújtása (nem ratifikált)

Gyermekjogi Egyezmény elvei

- Hátrányos megkülönböztetés tilalma (2.cikk),
- A gyermek mindenképp felett álló érdeke (3.cikk),
- Az élethez, életben maradáshoz és fejlődéshez való jog (6.cikk),
- A gyermek véleményének tiszteletben tartása (12.cikk) (megelőzés, védelem, részvétel).

Gyermekjogi EgyezményKötelezettei

- Állam köteles törvényhozási és végrehajtási szinten a gyermeki jogokat biztosítani és védeni,
- A szülő és más felelős személyeknek joga és kötelessége, hogy a gyermeknek jogai gyakorlásához, képességei fejlettségének megfele-

lően, iránymutatást és tanácsokat adjanak.

A gyermek mindenképp felettálló érdeke

- A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenképp felett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban.

12. cikk

1. Az Egyezményben részes államok az **ítélőképessége birtokában lévő gyermek** számára biztosítják azt a jogot, hogy minden őt érdeklő kérdésben szabadon **kinyilváníthassa véleményét**, a gyermek véleményét, figyelemmel korára és érettségi fokára, **kellően tekintetbe kell venni**.
2. Ebből a célból nevezetesen lehetőséget kell adni a gyermeknek arra, hogy **bármely** olyan bírói vagy közigazgatási **eljárásban, amelyben érdekelt**, közvetlenül vagy képviselője, illetőleg arra alkalmas szerv útján, a hazai jogszabályokban foglalt eljárási szabályoknak megfelelően **meghallgassák**.

13. cikk

A gyermeknek joga van a véleménynyilvánítás szabadságára. Ez a jog magában foglalja mindenfajta tájékoztatás és eszme határookra tekintet nélküli kérésének, **megismerésének és terjesztésének szabadságát**, nyilvánuljon meg az szóban, írásban, nyomtatásban, művészi vagy bármilyen más, a gyermek választásának megfelelő formában.

Részvétel szintjei

- Személyes ügyek

- Tervezési megbeszélés
- Gyámhatósági tárgyalás
- Családban, gondozási helyen születő döntések

• Kis közösséget érintő ügyek

- Gyermekönkormányzat
- Érdekképviseleti Fórum

• Jogalkotói szint

- Országos Diákszervezet
- Gyermekparlament

Mit tesz a gyermekjogi képviseelő?

- A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek e törvényben meghatározott jogainak védelmét, és segíti a gyermeket jogai megismerésében és érvényesítésében, valamint kötelességei megismerésében és teljesítésében;
- segít a gyermeknek panaszát megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását;
- segíti a gyermeket az állapotának megfelelő ellátáshoz való hozzájutásban, a gyermekjóléti szolgálat eszmegbeszélésén, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat elhelyezési értekezletén az ezzel kapcsolatos megjegyzések, kérdések megfogalmazásában;
- eljár a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, a gyermek, illetve fiatal felnőtt, valamint a gyermekönkormányzat felkérése alapján,- eljár az érdek-képviseleti fórum megkeresése alapján;
- a gyámhatóság kirendelése alapján képviseli a gyermeket a nevelési felüggellett kapcsolatos eljárásban;

A gyermekjogi képviselő tehat

Informál
Fordít
Támogat
Képviselet

A GYERMEKRÉSZVÉTEL

MÓDSZERTANI JELENTŐSÉGE

Kristóf Pál

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

A GYERMEKRÉSZVÉTEL

A gyermeket bevonják olyan döntések meghozatalában, amelyek közvetlenül érintik őt vagy befolyásolják az életét.

Az eljárás során a gyermeket megkérdezik a véleményéről, az igényeiről és aggodalmairól, és ezeket figyelembe veszik a döntések meghozatala során.

Ezzel lehetővé teszik számára, hogy aktívan részt vegyen a saját életét befolyásoló kérdésekben.

ALAPELVEK

1. Átláthatóság és tájékoztatás
2. Önkéntesség
3. Tisztelet
- 4. Releváns kérdések**
5. Gyermekbarát
6. Befogadás
7. Képzéssel történő megerősítés
8. Biztonságos és kockázatérzékeny

9. Elszámoltathatóság

- tájékoztatás, utánkövetés, értékelés

ENSZ GYERMEKEK JOGAINAK VÉDELMEÉRŐL SZÓLÓ EGYEZMÉNYE

12. cikk

Az Egyezményben részes államok az ítélőképessége birtokában lévő gyermek számára biztosítják azt a jogot, hogy minden őt érdeklő kérdésben szabadon kinyilváníthassa véleményét, a gyermek véleményét, figyelemmel korára és érettségi fokára, kellően **tekintetbe kell venni**.

A GYERMEKEK VÉDELMEÉRŐL ÉS A GYÁMÜGYI IGAZGATÁSRÓL SZÓLÓ 1997. ÉVI XXXI. TÖRVÉNY

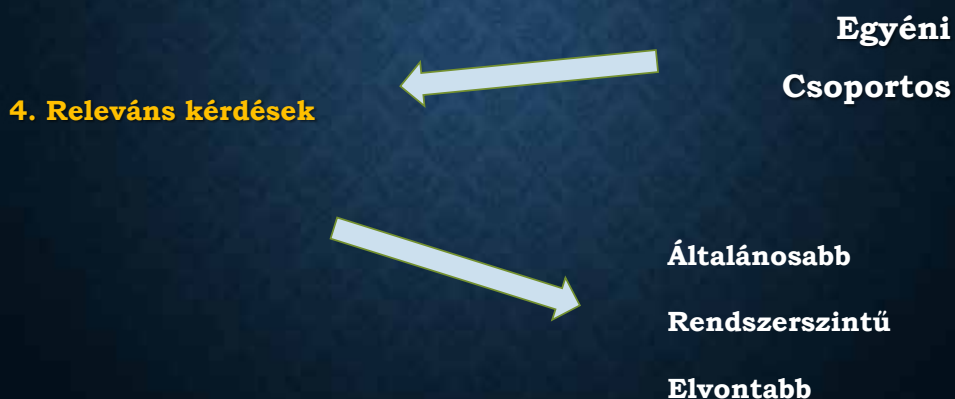
8. § (1) A gyermeknek joga van a **szabad véleménynyilvánítás**hoz, és ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy a személyét és vagyonát érintő minden kérdésben közvetlenül vagy más módon **meghallgassák**, és véleményét korára, egészségi állapotára és fejlettségi szintjére tekintettel **figyelembe vegyék**.

9. § (1) "A **nevelésbe vett gyermek joga különösen**, hogy életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan...

e) **véleményt nyilváníton** a részére biztosított nevelésről, oktatásról, ellátásról, a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák,

f) érdekei képviseletére **gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezze,**"

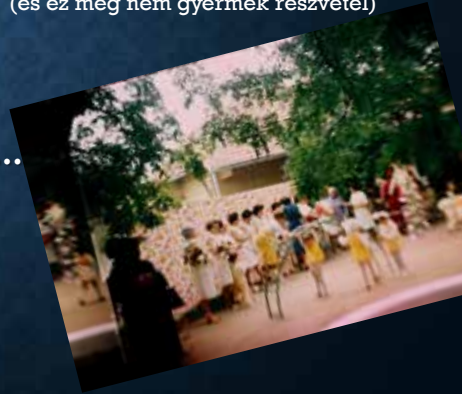
A RÉSZVÉTEL MÓDJA

AMIKOR KÉRDEZTÜNK... ÉS ŐK VÁLASZOLTAK

(és ez még nem gyermek részvétel)

- Mellesleg kérdeztünk a kötődésről...
- Kutatás során lettek megkérdezve...

AMIKOR KÉRDEZTÜNK... ÉS ŐK VÁLASZOLTAK

(ez már gyermekrészvétel!)

Amikor egy fókuszcsoport gyökeres fordulatot hoz...

SZENT ÁGOTA GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ GYERMEKÖNKORMÁNYZATI RENDSZERE

- Lakásotthonban/gyermekotthonban és nevelőszülőnél élő gyermekek részére együttesen
- 3 szintű rendszer
  - Megyei (összevont megyei) gyermekönkormányzatok
  - Regionális gyermekönkormányzatok
  - Szent Ágota Gyermekparlament
- Felnőtt támogatók segítik a gyermekönkormányzatok munkáját
- Kialakításuk és működésük belső szabályozó dokumentumban rögzített

9. Elszámoltathatóság
tájékoztatás, utánkövetés, értékelés

A nevelőszülő, mint szakember

Dr. Szalai Beáta
Szent Ágota Gyermekvédelmi
Szolgáltató

A kezdetek

- Már a rómaiaknak voltak az elhagyott gyermekek számára megfelelő intézményeik és alapítványaik.
- A nevelőszülőség gyökereiről viszont a kereszténység elterjedése óta beszélhetünk, a keresztények ugyanis a rómaiak által a keresztutakra kitétt gyermekeket a összeszedték, maguk között elosztották és nevelték.
- Lelenházak a gyermekvédelem első intézményei (I. lelenházat Dateus Milánói érsek alapította 789-ben, ahonnan a gyermekeket igyekeztek magánfeleknek „kiadni”, akik a gyermekekre jogot szereztek.

Magyarország

„A gyermekvédelem ügye az emberiségnek nagy szent ügye. Ezért vagyunk egy táborban mindannyian, kik a gyermekvilág javáért küzdünk, de külön zászlók alatt harcolunk, mert a gyermekvédelem egyszersmind nemzeti ügy is. ... Ha a társadalom és az állami intézményeikkel nem képesek megakadályozni, hogy elhagyott gyermekek létezzenek, úgy kötelessége az államnak és a társadalomnak egyaránt gondoskodni arról, hogy el ne vesszenek az élet számára.”

• (Dr. Torday Ferenc 1901.)

Nevelőszülőség régen Dr. Ruffy Pál műve alapján

- A családi nevelés rendszere egyedül felel meg azoknak az igényeknek, melyeket a gyermekmentéshez kötünk.
- Az állam által fizetett tartásdíjakat a nevelőszülő anyyiba veszi, mintha ezeket ajándékba kapná.
- A nevelőszülő a gyermeket szeretetből tartja magánál.
- Nevelőszülő és gyermek között ez a hűséges, kölcsönös ragaszkodás megmarad a gyermek távozása után is.
- Ez a kötelék oly benső, melynél bensőbbet a vérszerinti kötelék sem teremthet.
- „Ezért ültetjük el a zsenge palántát a magyar nép tűzhelyei mellé, hogy annak melegét, szeretetét, gondosságát bírják, hogy a családnak szerves részeseivé legyenek.”
- A családi nevelés rendszere azonban nemcsak a gyermekre előnyös, hanem előnyös a nevelőszülőre is, de a helyi társadalomra is.
- „A gyermekvédelem iparkodik jól megválasztani azokat a családokat, melyeknek gyermeket ad, de ha megválasztotta, azoknak erkölcsi tisztessége érdekében őrködik is. „

Nevelőszülő gondoskodás alakulása

	1912	1989	2022
Nevelőszülők száma:	34920	5088	5909
Elhelyezett gyermekek száma:	50075	8012	14859

Nevelőszülővé válás feltételei

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

54. § (1) alapján nevelőszülő lehet, aki

- ❖ huszonnegyedik életévét betöltötte,
- ❖ nem áll cselekvőképességet érintő gondnokság és támogatott döntéshozatal hatálya alatt,
- ❖ büntetlen előéletű,
- ❖ a gondozásába helyezett gyermeknél legalább tizennyolc, de legfeljebb ötven évvel idősebb,
- ❖ személyisége, egészségi állapota és körülményei alapján alkalmas a nála elhelyezett gyermek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítására és a családjába történő visszakörülésének vagy örökbefogadásának támogatására, valamint a gyermek, fiatal felnőtt életkori szükségleteiből adódó feladatoknak az ellátására,
- ❖ megfelel a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony egyes kérdéseit szabályozó kormányrendeletben meghatározott képesítési előírásoknak.

Nevelőszülői képzések

- 1998-tól képzés
- 2013-ban reform a képzés területén
- 60 órás nevelőszülői alaptanfolyam elvégzése, (28 órás döntéselőkészítő-tréning, 32 óra nevelőszülői tanfolyam.
- Az első gyermek kihelyezését követő két éven belül:
  - 500 órás OKJ-s képzés, vagy
  - Központi Oktatási Program alapján szervezett 240 órás képzés.

Laikus segítő, vagy szakember?

A nevelőszülők az általuk nevelt gyermekek szakemberei

Elfogadás – Szeretet - Gondoskodás

• Család	megtartó erő, alap
• Minta	spontán nevelés
• Szabályok	tervszerű nevelés
• Hagyományok	valahova tartozás
• Gyógyítás	bizalom sebei, traumák

Miben tudunk segíteni?

- Segítők
- Rendszer
- Fejlesztés
- Pszichológia
- Oktatás
- Egészségügy
- Gyógypedagógia

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

❖ A gyermekről a nevelőszülő segítségével tudunk a legjobban gondoskodni!

❖ Divíziók

- Pasztoráció
- Gyógypedagógiai
- Pszichológiai
- Sportélet
- Élménypedagógiai

❖ Tehetséggondozás: Iskolai teljesítmény jutalmazása, szükséges eszközök, felszerelések megvásárlása, továbbtanulás segítése informatikai eszközökkel.

„A kulcs a feltétel nélküli szeretet és elfogadás, amit szavakkal, érintéssel minden nap százszor kifejezek. Mindig megnyugtatom a gyermekeket, hogyha hibát is követnek el, én akkor is szeretni fogom őket. „

Kőházi Melinda nevelőszülő, óvodapedagógus

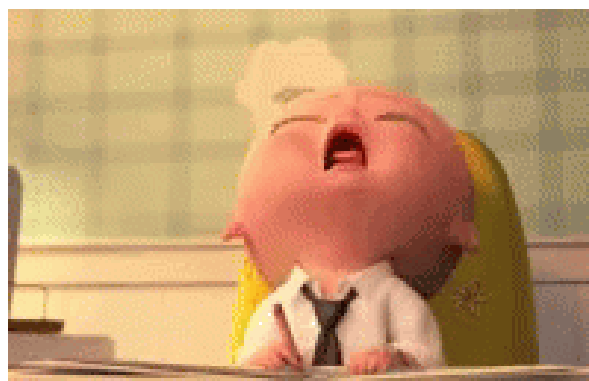
A legfájdalmasabb, mikor elválnak útjaink, mivel nagyon nehéz elengedni azokat, akik a szemünk láttára cseperedtek fel. Vigaszt jelent és örömmel tölt el, hogy nem hiábavaló, amit csinálok, mert az itt töltött idő alatt olyan útravalót kaptak, ami példát ad számukra egy boldog élethez”

Horváth Gáborné nevelőszülő, kerámikus

„A törődés gyógyítja a sérült lelket, nevelőszülőként nem adtam ezeknek a gyermekeknek többet, mint amit a szeretetük által nap, mint nap visszakapok Tőlük, napsugarat hoznak az életembe!”

Tóthné Farkas Marianna nevelőszülő, 8. általános végzettség

Köszönöm a figyelmet!

**„Kihívások és lehetőségek a gyermekvédelmi szakellátásban”
ÁGOTA® Országos Gyermekvédelmi Konferencia**

**Helyszín: Szent Gellért Fórum rendezvényközpont
(6728 Szeged, Dorozsmai út 2-4.)**

**A gyermekfelügyelő, mint kulcsszereplő a nevelés folyamatában
2023. 06. 30.**

Berei Ágnes
Szent Zotikosz Gyermekvédelmi Intézmény
szakmai igazgatóhelyettes

A lakásotthonban a felnőttek családpótló szerepet vállalnak fel annak tudtával, hogy nem léphetnek a vérszerinti családok helyébe, s nem pótolhatják a vérségi kapcsolatokat. Szakemberek, akiknek ugyan a lakásotthon a munkahelyük, de munkájuk során elsődleges céljuk, hogy otthonot teremtsenek a gyerekeknek és segítsék a vérszerinti család egyesítését. A személyiségükkel dolgoznak, különböző életkorú és nemű felnőttekként a gondjaikra bízott gyermekek segítségére vannak, a „család-kiegészítő” ellátásban felnőtt modellt nyújtanak, példát mutatnak.

Ez a családi jellegű nevelés olyan bensőséges együttélést feltételez, ahol a felnőttek életszerű élményekhez juttatják a gyermekeket, és biztosított, a családi funkciók gyakorlása, szerepminták elsajátítása. Ennek alapja az őszinte, bizalomra épülő felnőtt-gyerek kapcsolat, mely által minden gyermeknek, fiatalnak lehetősége van kialakítani egy bensőségebb, szorosabb kapcsolatot a felnőttel.

A családi házas nevelési forma, a feladatok sikeres megvalósítása, óriási terhet és felelősséget, de ugyanakkor szép szakmai feladatot és komoly kihívást is jelent az otthonban közvetlenül dolgozó nevelő, gyermekvédelmi asszisztens, és a gyermekfelügyelők számára.

Nevelési alapelveink, amelyeket a gyermek-, és lakásotthon munkatársai, így a gyermekfelügyelők is mindennapos tevékenységük, hivatásuk során szem előtt tartanak:

- ❖ A nevelés-gondozás elválaszthatatlanságának elve
- ❖ Közös munka elve
- ❖ Egyenlőség elve
- ❖ Fokozatosság elve
- ❖ Az otthonosság megteremtésének elve
- ❖ Kiszámíthatóság elve
- ❖ Következetesség elve
- ❖ Személyes kötődés elve
- ❖ Az érzelmek visszatükrözésének elve

A gyermekfelügyelőnek, mint a lakásotthoni szakmai team kulcsszereplőjének fontos feladata van a gyermek otthonra találásában, így mint:

- ❖ Személyiség állapot felmérésben, korrekcióban
- ❖ A gondozásban- nevelésben
- ❖ Egységes,/ egyéni nevelési módszerek, és eszközök kialakításában,
- ❖ Következetes, a gyermek életkorához, szükségleteihez igazodó napirend betartásában
- ❖ A szabadidő hasznos eltöltésében
- ❖ Készségek, képességek, jártasságok, adottságok fejlesztésében,
- ❖ Folyamatos tájékoztatásban, ismeretnyújtásban
- ❖ Krízis/ konfliktuskezelésben és nem utolsó sorban
- ❖ A kapcsolattartásban való együttműködésben

A szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültsége biztosításának módja

A gyermekekkel és fiatalokkal foglalkozó szakembereknek oda kell figyelniük magukra, mert számukra a saját személyiségük a munkaeszközük is egyben. Aki ezen a pályán dolgozik, annak az elméleti, szakmai ismereteken túl *saját lelki egészségét is meg kell őriznie*. Mindez azért fontos, mert munkájukon keresztül értékeik, életvezetési, problémamegoldási és egyéb jellemzőik, személyiségük *modellértékűvé* válhat a gyerekek vagy fiatalok számára. Segítőként kapcsolatban lenni másokkal főként azt jelenti, hogy nem hagyhatjuk figyelmen kívül és reagálás nélkül a gyermekek tevékenységét, kérdéseit, érzelmeit, mondanivalóját.

A munkatársak együttműködésének fórumai, kollégák mentálhigiénés egészségvédelme

- ❖ Esetmegbeszélések
- ❖ Team-megbeszélések
- ❖ A problémaközpontú tematikus megbeszélések
- ❖ Rekreációs napok:
- ❖ Új munkatárs mentorálása
- ❖ Továbbképzések, konferenciák
- ❖ Lelki gyakorlatok, lelki napok, zárandoklatok

Lakóotthonainkban tevékenykedő gyermekfelügyelők milyennek látják saját munkájukat?

- ❖ Minden gyermek, minden szülő más és más. Nem lehet egyformán tervezni, gondozni. A gyermek beilleszkedéséhez a gyermekfelügyelő elfogadó magatartása szükséges.
- ❖ Segítség lehet, és kell kérni, ha a dolgozó úgy érzi, hogy nem boldogul egy feladattal. Ez nem gyengeséget, hanem szakmai minőségre való törekvést mutat.
- ❖ Fontos a rugalmas helyzetfelismerés és problémakezelés
- ❖ A dolgozó minél több időt töltsön együtt a gyermekkel.
- ❖ Kellő humorérzék.
- ❖ A gyerekek nem egyszerű tárgyai a nevelésnek, hanem alanyai.

Milyen a jó gyermekfelügyelő? (A gyerekek szemével)

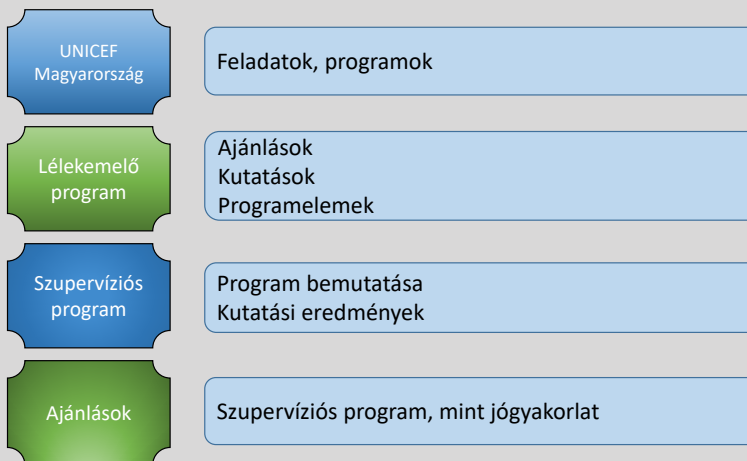
- ❖ „A jó gyermekfelügyelő része a mindennapi életnek.
- ❖ Mindent tud rólunk, mikor mit csinálunk, vagy épp nem csinálunk. Ismeri az álmainkat, vágyainkat, kívánságainkat és igyekszik a tőle elvárható legjobb tudása szerint ezek megvalósításában.
- ❖ Ismeri a titkainkat, de mégis megtartja magának.
- ❖ Kedves, megértő és türelmes, még akkor is, ha sokszor átlépjük a határt, és már saját magunkat sem bírjuk elviselni. Emellett határozott, de mégsem kiabál.
- ❖ Akkor is szeret minket és törődik velünk, amikor bal lábbal kelünk.
- ❖ Mindig bátorít és mellettünk áll. Segít bármiben, amire megkérjük.
- ❖ Az esti elalvás előtt mesét olvas, igaz történeteket mond, hogy szebbek legyenek álmaink.
- ❖ Uzsonna után mesedélután tart a különböző vicces és tanulságos történeteiből és mindig jókedvűen emlékszünk az együtt eltöltött meghitt pillanatokra, valamint az örömteli és élményekkel dús nyaralásokra, miközben már a következő nyaralást tervezgetjük.”

Szupervíziós program

Kovács-Gál Nóra – Projektkoordinátor, UNICEF Magyarország

Az előadás tartalma

unicef | minden gyerekért
MAGYARORSZÁG

UNICEF Magyar Bizottság feladata

Adománygyűjtés

Alultápláltságban szenvedő gyermekek támogatására

Tiszta ivóvizet nélkülöző gyerekek segítésére

Konfliktusos területen élő gyermekek támogatására

Természeti katasztrófa sújtotta területen élők támogatására

Gyermejjogi programok működtetése

Gyerekbántalmazás megelőzés, kezelése

Gyermejjogi jogtudatosítás

Gyermekek és fiatalok bevonása
Klímvédelem fókusz

Mentális egészség

unicef | minden gyerekért
MAGYARORSZÁG

LELEKEMELŐ
program
A gyerekek és fiatalok mentális egészségéért

unicef | minden gyerekért
MAGYARORSZÁG

ENSZ Gyermekjogi Bizottságának ajánlásai

Hazai és nemzetközi kutatások

- Mentális egészség védelme
- Mentális problémák mögöttes okainak feltárása
- Online mentális egészségügyi szolgáltatások
- Gyermek számára gyermekbarát és elérhető szolgáltatás

- A világon 7 serdülőből 1 mentális betegségben szenved
- A serdülők mentális problémáinak 41%-a köthető szorongáshoz és depresszióhoz
- A magyar szülők fele szerint romlott a gyermekek mentális egészsége a járvány alatt
- OECD: 2022-ben az európai fiatalok mintegy 50%-a számolt be kielégítetlen mentálhigiénés ellátási szükségletéről

LELEKEMELŐ
program
A gyerekek és fiatalok mentális egészségéért

unicef | minden gyerekért
MAGYARORSZÁG

Lelki egészségóra (LEÓ)

Szülőtámogató csoport (archivált program)

E-learning kurzusok

Ingyenes szupervíziós program

- 90 perces interaktív foglalkozás
- 5-12. osztályos gyermekek
- Pszichológusok, pedagógusok
- Trénerképzése: UNICEF Magyarország által
- 83 foglalkozás, 2011 gyermek

- 60 perces kiscsoportos foglalkozás
- Cél: szülői kompetencia fejlesztése
- 10 szülőtámogató csoport, 83 elért család

- 5 részes online kurzus
- Kérdőívek, kvízek, ajánlók
- Videók: UNICEF Magyarország szakértői
- Célközönség: pedagógusok, szülők

unicef | minden gyerekért
MAGYARORSZÁG

Szupervízió

UNICEF Magyarország szupervíziós programja

Célközönség

Gyermekjóléti alapellátásban dolgozó szakemberek
Gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakemberek
Pedagógusok

Forma

Egyéni és csoportos
Online és offline

Gyakoriság

3-5 alkalom

Időtartam

60-90 perc

Elért szakemberek

416 gyermekkel foglalkozó szakember
586 szupervízió

unicef | minden gyerekért
MAGYARORSZÁG

Kutatási eredmények

Kvantitatív kutatás

Kvalitatív kutatás

unicef MAGYARORSZÁG | minden gyerekért

Kutatási eredmények

Kvantitatív kutatás

Kutatás

2021. május- szeptember
Kérdőív
28 szupervizált, 20 szupervizor

Leggyakoribb problémakörök

Kiegészítés
Határtartás
Rendszerszintű problémák
Kollégákkal való együttműködés

Megoldás

Ventilálás
Problémamegoldó kompetencia fejlődése
Szakmai és személyes identitás erősítése

unicef MAGYARORSZÁG | minden gyerekért

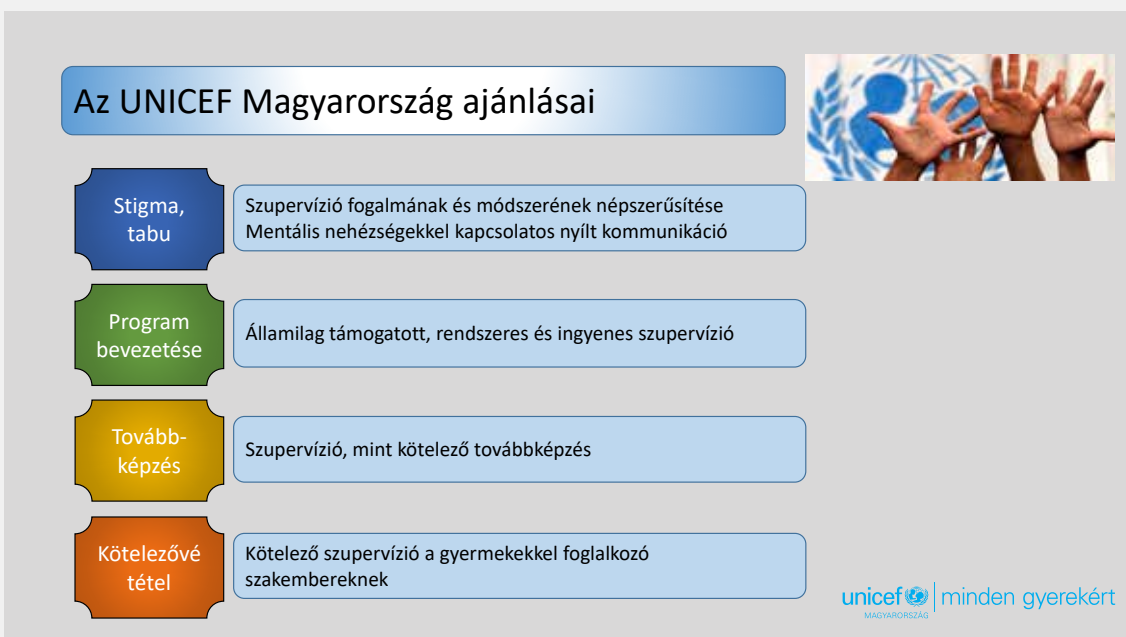
Kutatási eredmények

Kvalitatív kutatás

2021. augusztus- október
Félig strukturált interjú
9 szupervizált
7 szupervizor

unicef MAGYARORSZÁG | minden gyerekért

FÓKUSZBAN A SZAKEMBER

A SZUPERVÍZIÓ FONTOSSÁGA A SEGÍTŐ MUNKA SORÁN

Szeged, 2023. 06. 30.

MÁRIS EGY KÉRDÉS...AMI AKÁR LEHET SZUPERVÍZIÓS KÉRDÉS IS.

Hogyan vagyok én azzal, ha a FÓKUSZBAN vagyok?

MI A SZUPERVÍZIÓ

- olyan irányított, aktív tanulási folyamat, amelyben a résztvevő saját szakmai személyiségének fejlődése érdekében, a reflektív jelenlétben együtt gondolkodva, a szupervízor vezetésével védett, szabályozott bizalmi helyzetben, szerződéses keretek között dolgozhat
- strukturált és védett időt és teret biztosít a komplex helyzetekben megvalósuló szakmai működés reflektálására
- elsődlegesen az egyének, csoportok, teamek és szervezetek fejlődését szolgálja
- fejleszti az egyének és csoportok/teamek szakmai életét az intézményi keretekben betöltött szerepükre vonatkozólag
- fókuszál a munkacsoportok tagjai közti kommunikáció minőségének biztosítására és fejlesztésére és a különböző munkakörnyezetekben megvalósuló együttműködés lehetőségére
- támogatást nyújt a különböző reflexiós és döntéshozatali folyamatokban illetve kihívásokkal, nagy megterhelésekkel járó helyzetekben és konfliktusokban
- Szerződésen alapuló FOLYAMAT

A SZUPERVÍZIÓ FŐBB CÉLJAI

- Önreflektív/reflektív tanulás
- Elakadások, érzelmi terhek feldolgozása
- Megújulás, belső erőforrások mozgósítása
- Szakmai kompetencia fejlesztése
- Kiegész megelőzése

A SZUPERVÍZIÓ MŰKÖDÉSE

- Zárt, biztonságos lélektani tér
- Ítékezésmentes megközelítés
- A szakember van a fókuszban

A SZUPERVÍZIÓ JELLEMZŐI ÉS FORMÁI

- Külső, független, a szupervízióban képzett szakember (szupervízor)
- nincs hierarchikus kapcsolat szupervízor és szupervizált között
- a szupervízor a szupervizáltért és a folyamatért felelős, a szupervizált klienséért nem
  - egyéni
  - csoport
  - team

MINDIG FOLYAMAT!

SZUPERVÍZIÓ JELENTŐSÉGE A „TEREPEN”

2017-2022. között megvalósuló program az emberkereskedelemben - elsősorban a prostitúciós célú kizsákmányolásban érintett - szakellátásban részesülő gyermekek és a velük dolgozó szakemberek bevonásával.

Kalocsa, Esztergom, Zalaegerszeg, Szigetvár speciális gyermekotthonok bevonásával

A program első elemei a szakemberek számára: képzés és érzékenyítés emberkereskedelem témában

Szükség van a szupervízió adta támogatásra

GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN DOLGOZÓ SZAKEMBEREKEL VÉGZETT SZUPERVÍZIÓS FOLYAMATOK

- Emberkereskedelem gyermekáldozataival dolgozó szakemberek
- Gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakemberek
- 300 Falu programban (Fókuszban a gyermek), hátrányos helyzetű településeken, felzárkóztató programokban dolgozó szakemberek

TAPASZTALATOK

- Súlyos traumákkal érintett gyermekekkel végzett munka nehézségei – vikariáló trauma
- Eszköztelenség megélése a gyermekvédelmi szakellátásban
- Szakemberhiány a mindennapokban, nagy a fluktuáció
- Kiegészítés veszélye igen magas

SÚLYOS TRAUMÁKKAL ÉRINTETT GYERMEKEKKEL VÉGZETT MUNKA NEHÉZSÉGEI – VIKARIÁLÓ TRAUMA

- a szakemberek nagyon sok esetben dolgoznak lelki „védőfelszerelés” nélkül,
- a szakmai ismereteiken túl leginkább a személyiségüket munkaeszközként „használva”
- mindennapi munkájuk során megtapasztalják a bántalmazások, visszaélések, abúzusok nagy számát
- segítőként sokszor élük meg a tehetetlenséget, ami a segítő személyiségükre is veszélyt jelenthet

SÚLYOS TRAUMÁKKAL ÉRINTETT GYERMEKEKKEL VÉGZETT MUNKA NEHÉZSÉGEI – VIKARIÁLÓ TRAUMA

- A vikariáló trauma kifejezést Pearlman (1995) említette először,
- leírása szerint a traumát elszenvedett emberekkel dolgozó szakemberek hite a biztonságos világ kapcsán alapvetően változik meg a traumatizált emberekkel végzett hosszú távú munka során,
- elsősorban olyan szakemberek kapcsán írta le a jelenséget, akik kapcsolati erőszak áldozatai számára biztosított védett házakban dolgoztak,

VIKARIÁLÓ TRAUMA

- A gyerekként szexuális abúzust elszenvedett személyekkel végzett segítő munka kapcsán írja Pearlman (1995), hogy sok szakember számol be fejfájásról, álmoságról, zsibbadtságról, genitális fájdalomról, fojtogató érzésről, a hangjuk elvesztéséről, sírásról és más a segítő beszélgetéhez köthetően jelentkező váratlan fizikai reakciókról,
- a másodlagos vagy vikariáló traumatizáció tehát elsősorban olyan foglalkozású szakembereket érint, akik traumát közvetlenül elszenvedett áldozatokkal foglalkoznak,
- ezeknél a szakembereknél egyértelműen megfigyelhető, hogy a klienseik traumáival való gyakori találkozás hatással van rájuk

VIKARIÁLÓ TRAUMA

- A traumát átélt áldozatokkal való munka magában hordozza annak a kockázatát, hogy a segítőnél a traumát közvetlenül átélő áldozatéhoz hasonló, bár annál enyhébb fokú tünetek alakulnak ki. A jelenség oka az áldozat felé irányuló mély együttérzés, az áldozattal való azonosulás,
- ezekben az esetekben a segítőben olyan gondolatok merülnek fel, hogy mi volna, ha ő maga is részese lett volna a traumához vezető eseményeknek. Ez az állapot különféle érzelmek megjelenésével járhat, mint például a düh, szomorúság, hosszas gyász, szorongás, agresszió és depresszió, fizikai szinten fejfájás, gyomorfájdalom, levertség, társas szinten pedig elszigeteltség, hangulatingadozások, és ingerlékenység,
- **a traumának van olyan típusa, mely közvetett módon, általában trauma átélők elbeszélése nyomán vagy vizuális ingerek hatására traumatizál** → **VIKARIÁLÓ TRAUMA**

AZ ALÁBBI KOCKÁZATI TÉNYEZŐK TEHETIK SEBEZHETŐVÉ A SZAKEMBEREKET A VIKARIÁLÓ TRAUMA KAPCSÁN

- korábbi saját traumaélmény,
- elszigeteltség a munkahelyen és azon kívül is,
- az érzelmekhez való hozzáférés nehézsége,
- érzések kifejezésének nehézsége,
- a munka traumatikus tartalmának megvitatására szolgáló hatékony és támogató folyamat hiánya, **TEHÁT A SZUPERVÍZIÓ HIÁNYA**

MINDEN SZAKEMBER ELTÉRŐEN ÉLHETI MEG A VIKARIÁLÓ TRAUMA HATÁSAIT NEGATÍV HATÁSOK LEHETNEK:

- érzelmek kezelésének nehézsége,
- érzelmi zsidbadás vagy bezárkózás,
- állandósuló fáradtságérzet, alvásproblémák,
- testi panaszok,
- koncentrációs zavarok
- az élet értelmének megkérdőjeleződése,
- jövőre vonatkozó reménytelenség érzete
- kapcsolati problémák (pl. fokozott interperszonális konfliktusok, az intimitás elkerülése),
- túlzott aggodalom a potenciális veszélyek miatt
- fokozott ingerlékenység
- agresszivitás,
- addikciók

NEHÉZ TÉMÁK...

- szexualitás, homoszexualitás a gyermekvédelmi szakellátásban
- bántalmazások, szexuális abúzusok, emberkereskedelem
- „van-e értelme a munkámnak?”
- érintettség
- sikerek (kevés) – kudarcok (sok)
- veszteségek megélése
- túlterheltség

MIÉRT FONTOS A SZUPERVÍZIÓ?

- mert segíti a változást
- mert védő funkciója van
- mert megélheti a szakember, hogy fontos
- mert erősíti az egyéni, a csoport, a team kompetenciáit
- fejleszti a szakembert és a szervezetet is
- feszültség csökkentő hatása van
- mert láthatóvá és ezáltal kezelhetővé válnak dilemmák, elakadások, problémák
- és még sok másért is...

HOGYAN DOLGOZUNK? ESZKÖZÖK A SZUPERVÍZIÓS FOLYAMATBAN

- Kérdések, kérdések, kérdések...és még mindig kérdések
- Rajz
- Asztal színpad (gombok, kavicsok, stb.)
- Pszichodramai elemek
- Kártyák (OH, Dixit, képkártyák, stb.)
- Nézőpont váltást lehetővé tevő mozgások
- Szociális atom
- Kérdőívek
- Szerepjátékok

A SZAKMAI SZEMÉLYISÉG GONDOZÁSÁNAK
ÉS FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE

